Bilinmeyen

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN

Bilinmeyen DÜNYASI

33

250 TL. (KDV dahil)

Hayvanlarda da "bir şeyler" var

Hayaletletlerin peşinde...

Toplu çılgınlıklar

Ruh bedenden ayrılamayınca...

Rüyayı arıyorlar

Bu sayıda 3 adet zener kartı veriyoruz

KARACAN

Bilinmeyen
İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN
DÜNYASI

İçindekiler

	Sayfa
HAYVANLARDA DA "BİR ŞEYLER" VAR	769
Uri Geller **BİLİM URİ GELLER'İ ÇÖZEMİYOR**	773
Hayaletler **HAYALETLERİN PEŞİNDE**	777
Toplu isteri **TOPLU ÇILGINLIKLAR**	780
Rüyalar **RÜYAYI ARIYORLAR**	784
RUH BEDENDEN AYRILAMAYINCA	788

Gelecek sayıda

Ölümden sonrası
Medyumluktan, astral çıkışa kadar bir ruhsal olay, ölümden sonra olacakları işaret ediyor mu?
Sayfa: 793

Ay'daki uzaylılar
Ay'ın içinde uzaylıların yaşadığı doğru mu?
Sayfa: 804

Nemrut Dağı'nda saklanan gizem
Nemrut Dağı asırlardır muazzam heykelleri ve suni höyüğü ile esrarını koruyor.
Sayfa: 810

Okuyucu mektupları

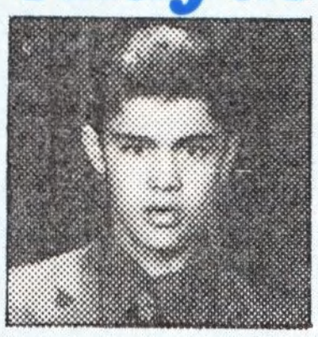

Portakal renkli cisimler

1984'ün bir yaz akşamı balkondayken 100-150 m önümüzdeki Emniyet Müdürlüğü'nün arkasından, ortası kavuniçi, kenarları portakal renginde ışıklı, yuvarlak bir cisim yükseldi. Bu cisim havada birkaç saniye durduktan sonra küçüldü ve hafif bir iz bırakarak birden kayboldu. Hemen ardından yine aynı şekilde iz bırakarak bir başka cisim 1-2 km ötede görünüp gözden kayboldu. Olay 1 dakika bile sürmedi.

Kemal Yurdusever
Yenişehir C/2 4/8
ERZURUM

Bilinçaltına itilen emir

Öğrenci olduğum için, o akşam biraz fazla çalıştım. Bir ara saate baktım. Gece 2'ye geliyordu. Ben de alarmını saat 7.43'e ayarlamıştım. O saatte kalkamayacağım aklıma geldi ve alarmı bir saat ileriye ayarladım (8.43'e). Sonra yattım.

Sabah aniden uyandım. Nasıl olduğunu anlatamam, sanki yüzüme soğuk su dökmüşlerdi. Saate baktım. Saat tam 7.43'tü. Bunun başımdan birkaç kere daha geçmiş olduğunu hatırladım.

Acaba, beni tam 7.43'te uyandıran neydi? Bilinçaltına ittiğim bir emir mi? Yoksa insan beyninde, ya da bilinçaltında bir çalar saat mi var?

Aşkın Koç
Ceditpaşa Mah. Çalılık Sok. No: 10
Divriği/SIVAS

Bilinmeyen'den her hafta bedava bilgisayar

Bilinmeyen okurlarına bilgisayar vermeye devam ediyor. SORD M-5 ailenin tüm fertlerinin yararlanabileceği zeki ve yaratıcı bir bilgisayardır. Herkes tarafından kolaylıkla kullanılabilir. Öğretici olduğu kadar eğlendiricidir. Ev bütçesini yapar, ailenin banka hesabını kontrol eder. En basit oyunlardan zekâ düzeyini yükselten oyunlara kadar çok zengin oyun programları vardır.

NASIL KATILACAKSINIZ

Aşağıdaki kuponu 27 Ağustos 1985 Salı günü elimize geçecek şekilde adresimize gönderin. Yapılacak çekilişte kazanan okurumuzun adını 38. sayımızda açıklayacağız.

BİLİNMEYEN
SORD M-5
bilgisayar çekilişi 9
Basın Sarayı. Cağaloğlu/İstanbul

ADI-SOYADI: .....
MESLEK: .....
YAŞI: .....
ADRES: .....
.....

9. ÇEKİLİŞ

SORD M-5 KAZANAN DÖRDÜNCÜ OKURUMUZ HALÜK AKŞİT

BİLİNMEYEN SORD M-5 bilgisayar çekilişlerinden dördüncüsü 24 Temmuz Çarşamba günü yapıldı. Dögol Cad. Bahar Apt. No: 11/1 Tandoğan-Ankara'dan Halük Akşit, SORD M-5 bilgisayar kazanan dördüncü okurumuz oldu.

DİKKAT: Bilinmeyen'in armağanı olan 25 adet Zener kartı ile ilgili geniş bilgi 25. sayımızdadır.

BİLİNMEYEN ■ Cilt: 3 ■ Sayı: 33 ■ Fiyatı: 250 TL. (KDV dahil) Kıbrıs'ta 330 TL.

KARACAN YAYINLARI A.Ş. adına sahibi: ALİ KARACAN ■ YÜRÜTME KURULU: ALİ SAYDAM ■ ENGİN KÖSEBAY ■ OĞUZ DEMİRCİOĞLU ■ ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU
YAZI İŞLERİ: Genel Yayın Yönetmeni: ALİ SAYDAM ■ Yazı İşleri Müdürü: FAİK AKIN ■ Yazı İşleri Müdür Yardımcıları: ERCAN ALTAZLI (Teknik Hazırlık), SAİT AĞLARCI (Redaksiyon ve Araştırma) ■ YAYIN KURULU: Ata Nırun, Cem Çobanlı, Prof. A.J. Ellison, Dr. J.Allen Hynek, Brian Inglish, Colin Wilson ■ Ankara Temsilcisi: ÖNDER ŞENYAPILI ■ İzmir Temsilcisi: ERKAN SEVİNÇ
İDARE: Genel Koordinatör: OĞUZ DEMİRCİOĞLU ■ Mali Koordinatör: ÖZHAN KÜÇÜKTOPUZLU ■ İlan ve Halkla İlişkiler Müdürü: ESER NOYAN ■ Satış Müdürü: COŞKUN GÜNGÖRER
TEKNİK: Art Direktör: ERTAN GÖKEMRE ■ Teknik Müdür: NURETTİN ÖZAKSEL ■ Teknik Müdür Yardımcısı: M. SABİT UÇUK ■ Düzelti Servisi Şefi: SERRA TÜZÜN ■ Dizgi-Pikaj-Montaj: KARACAN YAYINLARI ■ Renk ayrımı: ORBİS-LONDRA, ÇALİ GRAFİK-İSTANBUL ■ Baskı: HÜRRİYET OFSET A.Ş. HALKALI/İSTANBUL ■ Adres: BİLİNMEYEN, Basın Sarayı Cağaloğlu/İstanbul. P.K. 1134 Sirkeci/İstanbul. Tel: 527 00 34 - 526 69 00 Telex: 23360 ■ Ankara Bürosu: Tunus Cad. 6/4 Bakanlıklar/ANKARA Tel: 18 20 15 Telex: 42512 MİLT TR ■ İzmir Bürosu: 1379 Sok. 59/215 Alsancak/İZMİR Tel: 13 73 91 Telex: 52651 MİLT TR ■ Abone yıllık (52 sayı) 9.500 TL, 6 aylık 5.000 TL. ■ Posta ücretleri yayınevimize aittir. (Abone ücretleri posta havalesiyle gönderilebileceği gibi İş Bankası Cağaloğlu/İstanbul Şubesi nezdindeki 20 no'lu hesabımıza yatırılabilir).

© Copyright: Orbis Publishing Ltd. London, England ■ Türkiye'de yayın hakkı: KARACAN YAYINLARI

Bazıları "içgüdü" diyor ama...

Hayvanlarda da "bir şeyler"var

Hayvanların bazı esrarengiz davranışlarının nedeni hâlâ çözülebilmiş değil. Acaba hayvanların insanlar tarafından bilinmeyen gizli yetenekleri mi var? Bu tür çok sayıda olay var. Aşağıda araştırmacı Namık Talat Gürarslan'ın konuya ilişkin bir incelemesini sunuyoruz.

KEDİLER GENELLİKLE uysal ve evcil hayvanlardır. Kuyruklarına basılmadıkça pek zarar da vermezler. Ne var ki, kedilerin bazı garip davranışları da vardır. Öncelikle çok meraklı ve oyuncudurlar. Bu merak ve oyunculukları bazen tehlikeli ve ilginç sonuçlara da yol açabiliyor.

Samsun'un Vezirköprü ilçesine bağlı Bevealan köyünde bir yaşındaki **Osman,** bir kedi tarafından sünnet edildi! Hava sıcak olduğu için, anne **Ayşe Yılmaz,** bir yaşındaki oğlu Osman'ı, üzeri açık vaziyette yatağın üzerine bıraktıktan sonra kendi işleriyle meşgul oluyordu. Bu sırada eve giren bir kedi, küçük Osman'ın cinsel organını yemeye başladı. Oğlunun çığlıkları üzerine odaya koşan anne Ayşe Yılmaz, durumu görünce âdeta çılgına döndü.

Doktorun açıklaması

Derhal oğlunu Havza Devlet Hastanesi'ne

Kedilerin kadınlara benzetilmesi oldukça yaygındır. Gerçekten de bazı kedilerin büyüleyici bakışları erkekleri çok etkiler (üstte).

Bir kedinin çok dikkatli bakışlarından biri. Sanki gördüğünü anlıyor ve değerlendiriyor (sağda).

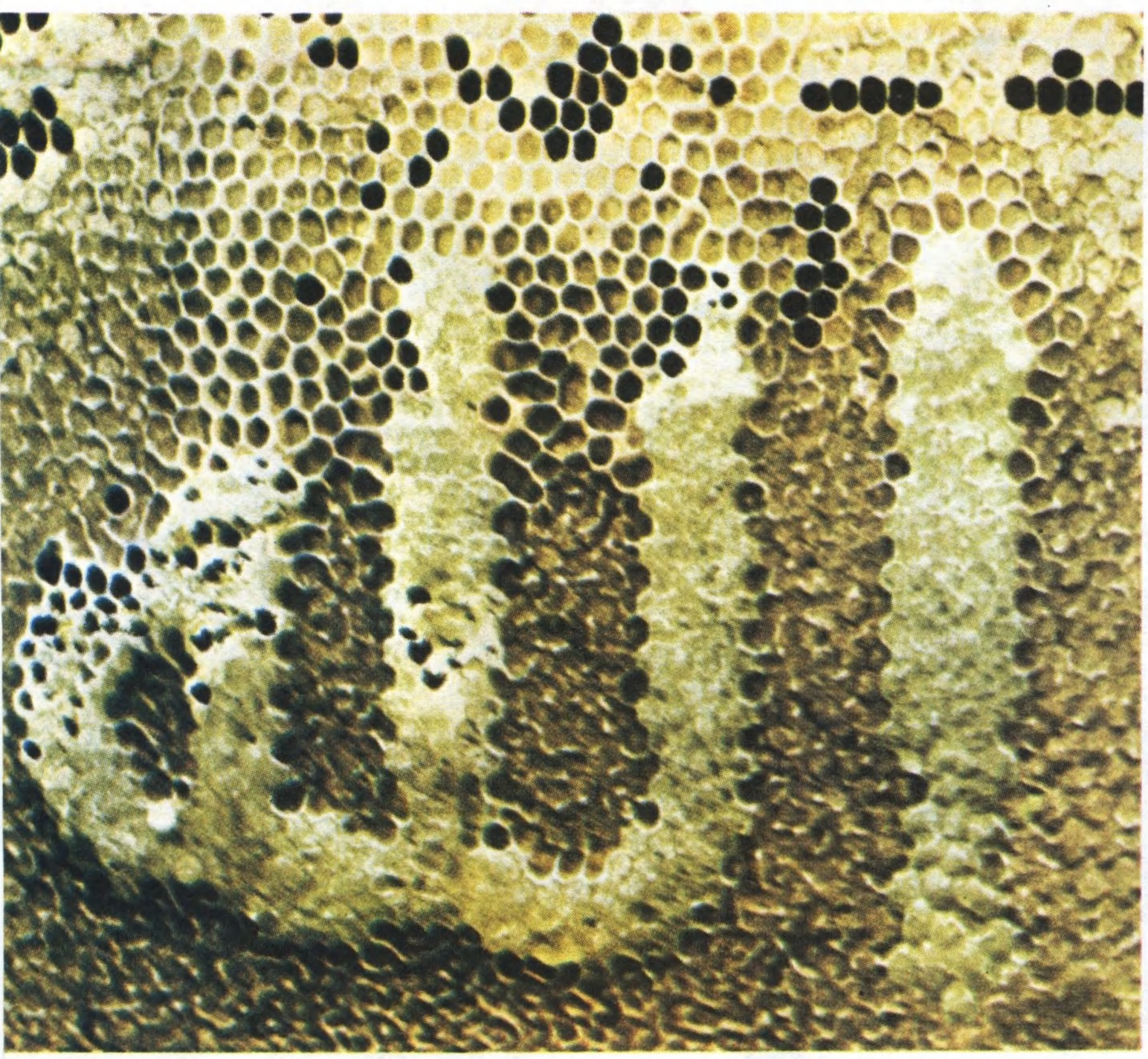

Arıların petek üzerine yazdıkları "Allah" kelimesi. Arıcılar bunun tamemen gerçek bir olay olduğunu belirtmişlerdir (üstte).

yetiştirdi. Hastanenin başhekimi Operatör Dr. **İbrahim Akpınar,** çocuğun ancak usta bir sünnetçinin yapabileceği bir şekilde sünnet edildiğini şaşkınlıkla gördü. Dr. Akpınar şunları söyledi: *"Bu çocuk sünnet olmuş halde! Bana sadece pansuman yapmak kaldı. Uzvun alt kısmında bulunan ve ağlayan köşe adını verdiğimiz damar, ısırılma ile kapatılmış ve kanamanın fazla olması önlenmiş. Bugüne kadar böyle bir şey görmemiştim!"*

Adana'dan, Ankara'ya kadar...

Bilindiği gibi, köpekler, sadakatin sembolüdürler. Sahiplerine ne kadar bağlı olduklarına ilişkin şimdiye kadar pek çok olağanüstü örnek olaylar yaratan köpekler, aynı zamanda şaşırtıcı bir yön bulma ve iz sürme yeteneklerine de sahiptirler. Fakat, yön bulma ve iz sürme yetenekleri ile, yüzlerce kilometre aşarak, sözgelimi, çok sevdikleri sahiplerini bulabilmeleri, gerçekten olağanüstüdür.

Ali Leventoğlu ve ailesi, 1980 yılında, Ankara'dan, Adana Osmaniye'deki çiftliklerine tatil için gitmişlerdi. Bir süre sonra Ankara'ya döndüler. Çok sevdikleri **Duman** adındaki köpeklerini çiftlikte bırakmışlardı. Bu duruma çok üzüldüğünü huysuzlaşarak belli eden Duman, bir süre sonra ortadan kayboldu ve bütün aramalara rağmen bir daha ortalıkta görülmedi.

Ali Leventoğlu, bir yıl sonra, yani 1981 yılında, büyük oğlunu evlendirmiş ve Atatürk Orman Çiftliği'ndeki bir salonda düğünlerini yapmaktaydı. Bu sırada salonun çıkış kapısının yanına, toz toprak içinde ve açlıktan kemikleri birbirine yapışmış bir köpek gelmiş ve dışarı çıkanları dikkatle süzüyordu.

Geç saatlerde, Ali Leventoğlu ailesi birlikte dışarı çıktıklarında, dışarıda bekleyen köpek, hemen yanlarına koşarak, özellikle çok sevdiği küçük **Ayşe Leventoğlu**'nun elle-

4 kedi ve 4 ayrı bakış. Kediler konuşamıyor ama sanki düşünüyorlar ve çevrelerini de yargılıyorlar (solda).

rini ve yüzünü yalamaya başladı. Çok ani olan bu olay karşısında ilkin paniğe kapılan baba Ali Leventoğlu, köpeği kovmaya çalıştı, fakat bir an sonra onun, Adana'da bıraktıkları köpekleri Duman olduğunu anladı ve; *"Bu duman! Adana'da bıraktığımız köpeğimiz. Taa oradan gelip bizi buldu!"* diye hayretle bağırdı.

Yüzlerce km katetti

Gerçekten, hemen hemen bir yıl kadar bir zaman içinde Duman, Toros dağlarını da aşarak, yüzlerce kilometrelik yolu katetmiş ve inanılmaz bir olayı gerçekleştirmişti. Duman'ın bu kadar yolu geçerek, bir de hiç bilmediği bir düğün salonuna gelmesi ve sahiplerini bulması, acaba sadece bir içgüdü, iz sürme ve yön bulma yetenekleriye açıklanabilir mi? Yoksa bu ve benzeri olaylarda bilinmeyen bir *'psişik iz sürme'* yeteneği mi söz konusu?..

Almanya'dan Türkiye'ye dönüş...

Hayvanlarda, görülen kısa mesafeli bu yön bulma veya iz sürme yeteneği doğal olarak kabul edilebilir. Fakat aşılacak mesafe binlerce kilometre olursa, burada bir olağanüstülük aranabilir. Üstelik, bu hayvan bir kuş değil de bir kedi ya da bir köpek ise...

Mehmet Tunç, Almanya'da çalışan bir Türk işçisiydi. 1980 yılında Türkiye'ye ailesi ile birlikte tatilini geçirmeye geldi. ,Dönüşünde ise buradaki evinden kedisi **Minnoş**'u da alarak Almanya'ya götürdü. Evde kafesinden çıkarılıp serbest bırakılan Minnoş, iki gün sonra birden kayboldu. Bütün aramalara rağmen bulunamayınca, Mehmet Tunç, Alman makamlarına baş vurdu ve yoğun bir arama başladı.

Aradan haftalar geçti. Artık Minnoş'tan ümit kesilmişti. Tam 61 gün sonra, Türkiye'deki akrabaları Mehmet Tunç'a, Minnoş'un Türkiye'ye, evine döndüğünü yazdıklarında, başta Mehmet Tunç dahil olmak üzere Alman makamları da şaşkınlık içinde kalmışlardı.

2500 km yürüdü

Olaya Alman **Bild** gazetesi de yer verdi. Minnoş günün konusu oldu. Minnoş, 61 günde tam 2500 kilometrelik bu yolu acaba hangi içgüdü ile aşmıştı?.. Minnoş bu çok uzun yolu, *'psişik iz sürme'* yeteneği ile aşmıştı.

Kedinin örnek aşkı...

17 Şubat 1983 tarihinde gazetelere geçen ilginç bir haber şöyleydi: Fransa'da bir dişi kedi, Paris'teki **'aşkına'** kavuşabilmek için 700 kilometre katetti. Sahipleri Paris'ten, Fransa'nın güneyindeki Bagnols-Sur-Ceze'ye taşınan **'Blanchette'** adlı beyaz kedi geçtiğimiz Eylül ayında yeni evinden kaçtı. Sahiplerinin bütün aramalarına karşı bulunamayan kediden umut kesildiği anda, Blanchette'in Paris'teki eski aşkının yanında olduğu haberi geldi. Kedinin 700 kilometrelik yolculuk boyunca nasıl beslendiği ise anlaşılamadı.

Alman gazeteleri, Türk kedisi Minnoş'un sıla hasretine dayanamayarak, Almanya'dan kaçıp Türkiye'ye döndüğünü ve 2.500 kilometrelik yolu yürüyerek katettiğini yazıp, "Garip ama gerçek" dediler (sağda).

Heimweh! Kater lief 2500 km nach Sylt

hoe. München, 21. November

Auf seinen vier weißen Pfoten ist Kater „Minnosch" aus Westerland auf Sylt Unglaubliches gelaufen. In 61 Tagen fast 2500 Kilometer, rund 42 am Tag. Er wollte heim nach Westerland.

In Türkei aus Auto gesprungen

„Minnosch" war am 15. September an der bulgarisch-türkischen Grenze aus dem Auto des türkischen Gastarbeiters Mehmet Tunc gesprungen. Bauarbeiter Tunc mußte weiterfahren.

14. No-

Kater „Minnosch", der Ausreißer: An einem schwarzen Fleck auf der weißen Pfote und einem Muttermal an der Schnauze erkannte ihn der Tierarzt wieder.

"Minnoş" adlı kedinin Almanya'dan kaçıp Türkiye'ye dönmesini, yüksek tirajlı Alman Bild gazetesi, "İlginç ve büyük haber" olarak böyle yayınladı (üstte).

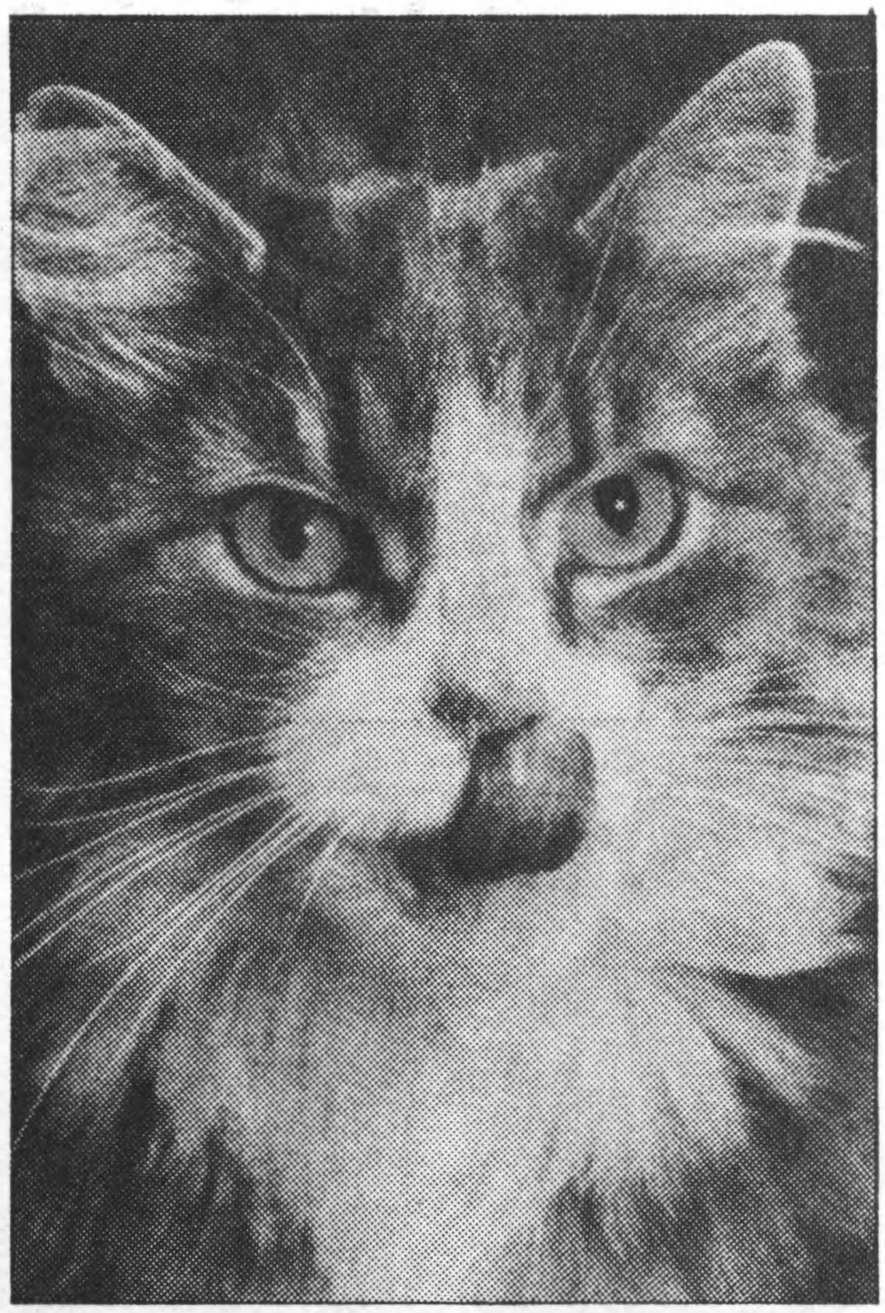

Kedilerin karşılama töreni...

Leo Talamonti, *Yasak Evren* adlı kitabında, İstanbul'daki Fransız Konsolosu'nun 1952'de açıkladığı ve gene İstanbul'un kedileri ile ilgili olan bir olayı anlatır: Fransız Konsolosu'na göre, Fransa'nın Marsilya limanında kayıtlı olan bir şilebin mürettebatı, İstanbul'a uğradıkları bir sırada, gemiye bir

Bir yıl önce Adana'nın Osmaniye ilçesinde küçük sahibinden ayrılan Duman, o günden sonra ortadan kaybolmuştu. Ankara'ya gelen küçük Ayşe bir gün köpeğini karşısında görünce gözlerine inanamadı (sağda).

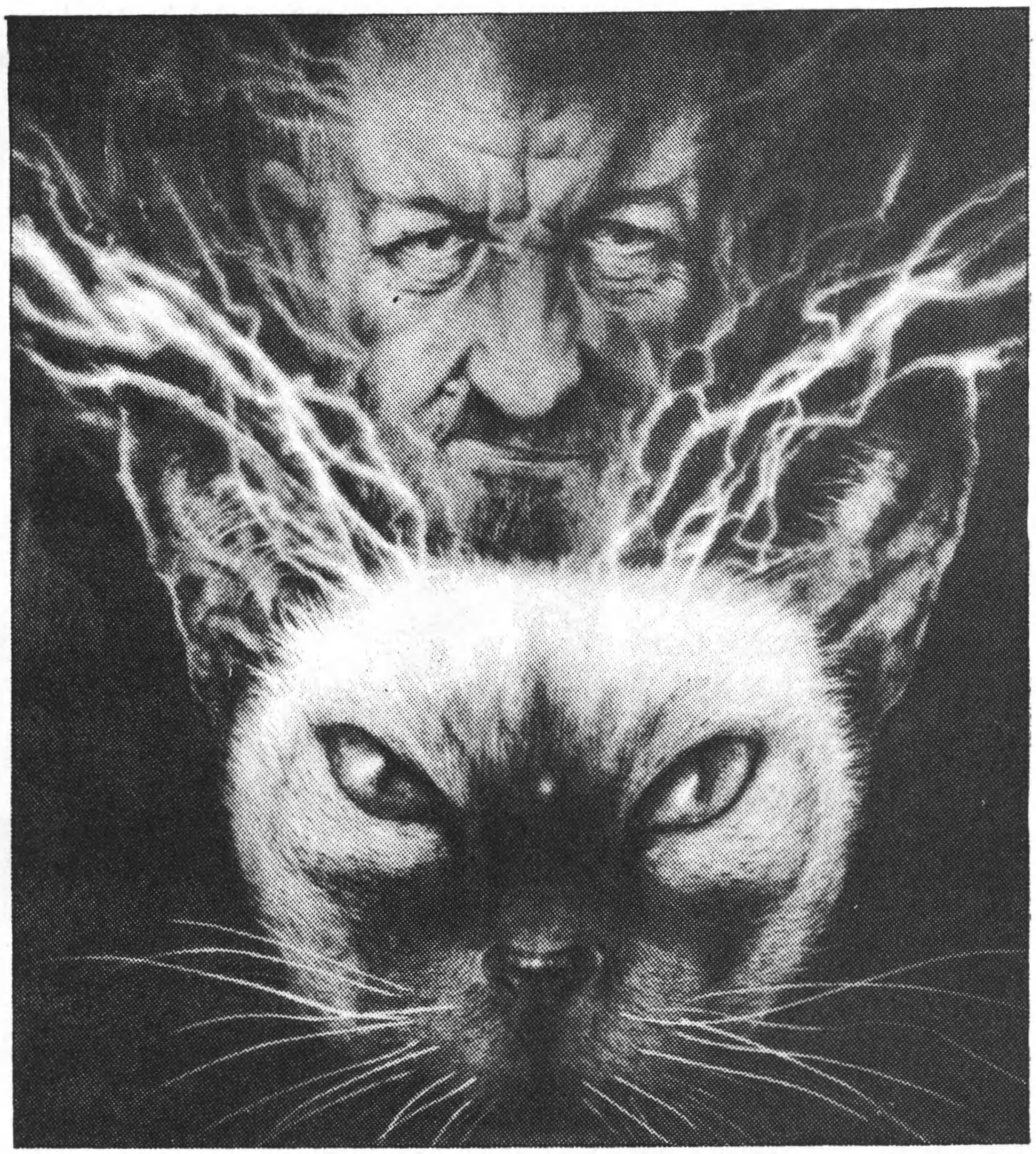

düzine kedi almışlar, daha sonra gene İstanbul'a geldiklerinde, kedileri tekrar İstanbul sokaklarına salmışlardı.

Kediler şilebi bekliyor

Bir yıl sonra, geminin yolu bir kez daha İstanbul'a düştü. İstanbul'a gelişinden bir gün önce, limandaki görevliler, belirli bir rıhtımda bir düzine kadar kedinin toplandığını ve ertesi güne kadar ısrarla orada kaldıklarını gördüler. Buna hiçbir anlam veremediler. Ertesi gün şilep limana girdiğinde, kediler, geminin mürettebatını karşılamaya hazırdılar!

Konsolosun belirttiğine göre, söz konusu şilebin arada sırada yaptığı İstanbul seferlerinde belirli bir tarifeye uyulmuyordu. Talamonti, böyle bir olayın içgüdü ile açıklanamayacağını öne sürüyor, kedilerin her biri ile geminin mürettebatı arasında mevcut olan belirli bir telepati ya da durugörü ilişkisi üzerinde duruyor.

İstanbul'daki konuşan kedi...

Anlaşıldığına göre, İstanbul'un kedileri, hayvanlarda parapsikoloji olaylarını araştıran kişilerin dosyalarında, özel bir yere sahiptiler. 1968'de İstanbul Hayvan Hastanesi'nin Baş veterineri Dr. **Hayrullah Orakoğlu**, **Pala** adındaki bir ev kedisinin, bir kedinin becerebileceği kadarıyla, bazı kelimeleri söyleyebildiğini açıkladı. Söylendiğine göre, Pala, git, gel, yemek gibi kelimeleri telaffuz edebiliyordu. Bu ilginç olayı inceleyen veterinerler, Pala'nın söylediklerinin rahatça anlaşılabildiğini belirttiler.

Kediler, çoğu kişinin tanık olduğu gibi, sahipleriyle telepatik ilişki kurarlar. Özellikle Siyam kedileri, bu özellikleriyle tanınırlar (üstte).

Köpekler haber verdi...

1984 yılının Mart ayı içinde, Sinop'un yaklaşık 40 köyünde ortaya çıkan heyelan nedeniyle, binalar çöktü, derin çukurlar oluştu, göller ortaya çıktı ve ağaçlar kayboldu. En büyük hasar ise Ayancık ilçesine bağlı Babaçay köyünde meydana geldi. Bu köydeki can kaybını **Tomi** adındaki bir köpeğin saatlerce havlaması önledi. **İsmail Kaya** adında biri olayı şöyle anlatıyor:

"İnanılmaz olaylar meydana geldi. Bir anda evlerimizin yerleri değişmeye başladı. Çukurlar açıldı. Kulakları sağır edercesine büyük bir gürültü meydana geldi. Her şey, 5-10 dakika içinde oldu. Can kaybı olmaması, 'Tomi' nin havlamalarından bir şeyler olacağını sezinleyip, köy halkının evlerini terketmeleri ile mümkün oldu."

Kedi ışınlanıyor mu?..

1985 yılının şubat ayın içinde Teşvikiye'deki evlerinde, **Feriha Tekgül** ile kız kardeşi **Meliha**'nın tanık oldukları olay oldukça şaşırtıcıdır. Bu kişilerin geceleri balkona bıraktıkları **Nazlı** adında bir kedileri var. Bayan Feriha, bir gece, kendisini *"Anne, anne"* diyerek çağıran bir sesle uyandı. O sırada yatağının üzerinde Nazlı'yı gördü. Çok şaşırdı ve ürktü. Anne, anne diye kendisine seslenen sanki kedisi Nazlı idi.

Kalkıp diğer odada yatan kız kardeşini uyandırdı ve olayı ona da anlattı. Nazlı'yı gece balkondan içeri ne zaman aldığını sordu. Bayan Meliha, Nazlı'yı içeriye kendisinin almadığını söyledi. Bu tuhaf durumu konuşurlarken ayaklarına sürtünen Nazlı, birden ortadan kayboldu! Tekrar balkona koymak için Nazlı'yı aradıkları sırada, balkondan gelen seslerle irkildiler. Şaşkınlık ve korkuyla balkona baktıklarında, Nazlı, kendisini içeri almaları için balkon kapısını tırmalıyordu!..

Bir başka ulus: Hayvanlar

Bir doğa bilimci şöyle söylüyor: *"Bizimkinden eski bir dünyada, hayvanlar, bize oranla daha gelişmişler. Onları insan terimleri ile tanımlamakta ısrar ediyoruz. Oysa değiller... Hepsinde, bizim zamanla kaybettiğimiz veya hiçbir zaman edinemediğimiz yetenekler var. Onlar kardeşimiz değil. Bizlerden aşağı seviyede de değiller. Onlar, biz insanlarla aynı yaşam ve zaman dilimi içerisinde bulunmak zorunda kalan bir başka ulustur. Belki de, en anlaşılmaz şekilde davranan, en dar görüşlü ve öğrenilmesi en güç olan memeliler, biz insanoğullarıyız!"*

Daha fazla bilgi için:

Türkiye Gizemleri, Halûk Egemen Sarıkaya, Bilim Araştırma Merkezi Yay., 1982.

Parapsikoloji, Bilim Araştırma Merkezi Yay., 1985.

Telepati, Bilim Araştırma Merkezi Yay., 1983.

Bilim, Uri Geller'i çözemiyor

Başarılı bir Almanya turunun sonunda, Uri Geller'in (Bkz. sayfa 721) olağanüstü gücü gerçek olarak kabul edildi. Fakat, Geller'in bu başarısı Amerika'da bu kadar kolay olmayacaktı. Bu olağanüstü gücün ardında sahtekârlık var mıydı?

HAZİRAN 1972'DE **Uri Geller,** Münih'e geldi. Derhal gösterilere başlayacaktı. Geller, yaşamının dönüm noktasındaydı. Eğer başarılı olursa, dünyanın en ünlü ve belki de en zengin ruhçusu olacaktı. Gösteri turunu, **Yasha Katz** adlı bir organizatör yönetiyordu. Önce, bir basın toplantısı düzenledi. Geller'in gazetecileri etkileyeceğine inanıyordu.

"Sadece telkinle..."

Gazetecilerin ilk sorusu şöyleydi: *"Bu şaşırtıcı olayları nasıl sağlıyorsunuz?"* Geller'in cevabı kısaydı: *"Sadece telkinle."* Arkadan bir diğer soru geldi. *"Bir teleferiği, havada durdurduğunuz doğru mu?"* Tereddütlü birkaç dakikadan sonra, Geller cevap verdi: *"Tabii, niçin olmasın?"* Hemen bir deneme yapılmasına karar verildi. Şaşkınlıkları hâlâ devam eden gazetecilerle beraber, Münih dışındaki, Hochfelln teleferik hattına doğru yola çıkıldı.

Uri Geller bu teleferiği, düşünce gücüyle yarı yolda durdurdu. Bu olay, onun 1972'de Almanya'da sağladığı başarının bir parçasıydı (altta).

Teleferiği "durduruyor"

Teleferik dağın bir yanından yola çıktığı anda, Geller yoğun bir konsantrasyona girdi. Önce hiçbir şey olmadı. Yolculuk devam ediyordu. Teleferik defalarca aşağı yukarı gitti geldi. Bu arada, Geller'in kendine olan güveninin gittikçe azaldığı görülüyordu. Birdenbire, teleferik yolun ortasında durdu. Sonradan kontrol odasından öğrenildiğine göre, ana kumanda kolu kilitlenmişti. Olay gerçekleşmişti. Birkaç dakika sonra, gazeteciler haber ulaştırmak için en yakın telefona koşuyorlardı.

Kesin olarak düşünülebilir ki, herkes Geller'in bir şeyler yapmasını istiyordu. Bir güç, kontrol odasında etkili olmuştu. Önceleri hiçbir olağanüstü olayın oluşacağı beklenmiyordu. Aşağı yukarı, tam yirmi defa gidip gelinmişti. Sanki Geller'in şansı yok olmuştu. Ama yirminci seferde teleferik kendiliğinden durdu.

Şüphecilere göre, olay sürpriz değildir. Bu inanılmaz başarı kolaylıkla açıklanabilirdi. Geller, elektrik sistemini yönetenleri rüşvetle satın almıştı.

Düşünce gücüyle yüzüğü kırdı

Bu cüretli iddiadan sonra, Geller yeni bir gösteriye girişti. Bu defa tanık, Alman bilim adamı **Friedbert Karger**'di. Geller bu bilim adamının avcunda sıkı sıkı tuttuğu yüzüğünü kolaylıkla kırdı. Acaba, Karger, Geller'in yoğun kışkırtmasından etkilenip, yüzüğünü kendi mi kırmıştı?

Gençliğin Sembolü, Uri

Bu arada **Andrija Puharich** (Bkz. sayfa 721), Geller'in, Almanya'da bulunduğu süre içerisinde bilim adamlarınca incelenmesi gerektiğini ileri sürüyordu. Puharich hem kitabını hazırlıyor, hem de Amerika'nın en seçkin bilim adamlarının görüşlerini almaya çalışıyordu.

Geller'in kendisi aslında bu tür bir bilimsel çalışmaya pek hevesli görünmüyordu. Şöhretin tadını almıştı ve bu hoşuna gidiyordu. Bir sahne organizatörü, Geller'den bir müzikalde oynamasını istedi. Müzikalin adı **Bilinmeyen Güçler** olacaktı. Geller, bu düşünceye bayıldı. Konuyu telefonda Puharich'e anlattı. Çok etkilenen Puharich, ilk uçağa atlayıp derhal Almanya'ya uçtu. Düşünce ilginçti. Tüm dünya gençliği, bu yoldan etkilenebilir ve dünyanın şarkı söyleyen bu ilk mistiğinin etrafında toplanabilirdi.

Gerçekte, olayları geliştirmek onlar için fazla güç değildi. Almanya'da hiç durmadan haftalarca süren gösteriler sonunda, Geller'in toplumsal etkisi azalmaya başlamıştı. Olay artık monotonluk belirtileri gösteriyordu.

Bilim adamları Geller'i izliyor

Geller ilk olarak, bilim adamları tarafından sarıldı. Bu seçkin uzmanların arasında, Ay astronotlarından **Ed Mitchell,** roketçiliğin babası **Wernher von Braun** ve fizikçi **Gerald Feinberg** de yer alıyordu.

Geller, kuşkulu ve mutsuz görünüyordu. Olağanüstü gücünün, tam anlamıyla ortaya

Yıllardan beri gücünü gösteren Uri Geller, binlerce metal cismi büktü. Bunu, ya parmağını metallere sürerek yapıyor, ya da uzaktan düşünce yoluyla yapıyordu. Bazı olaylarda, metal cisimler Geller oradan uzaklaştıktan sonra da bükülmeye devam ettiler (sağda).

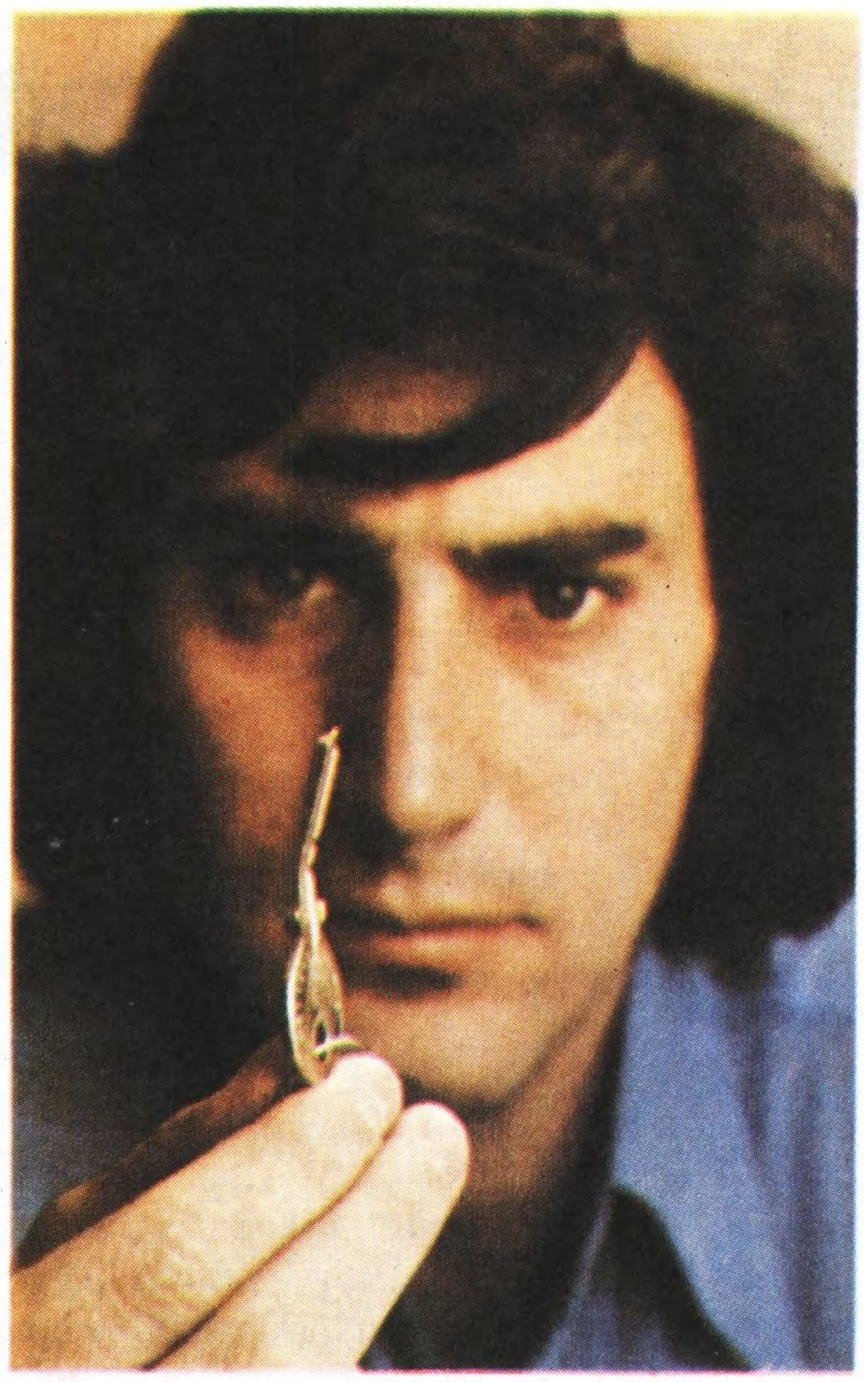

çıkacağından sanki emin değildi. Amerika'da von Braun'un bürosunda, bir yüzük kırma gösterisi yaptı. Von Braun'un altın alyansı, avcunda kırıldı.

Hesap makinesini çalıştırıyor

Sonra von Braun ilginç bir deneme daha yaptı. Boş bir hesap makinesi pili aldı. Sonra, pili makinenin içine koydu, cihaz çalışmıyordu. Arkadan, Uri Geller makineyi avuçlarının arasına aldı. Kısa bir bekleyişten sonra, von Braun hesap makinesinin düğmesini açtı. Güç göstergesi, pilin boş olduğunu gösteriyordu. Fakat, numaratör bölümünde ışık görülüyordu. Yani, sayılar enerji varmış gibi ışık yayıyorlardı. Geller, aynı olayı bir daha tekrarladığında, hesap makinesi yine çalıştı.

Burada bir hilenin yapılabilmesi olanaksızdı. Mühürlü bir hesap makinesinin göstergesindeki rakamları bir sihirbaz dahi etkileyemezdi. Yani, hiç kimse boş bir hesap makinesinin içindeki elektronik devrelerine müdahale edemezdi. Von Braun, bazı garip elektriksel güçlerin oluşturulduğuna karar verdi. En açıklanabilir ve doğru tahmin buydu.

Kavga ediyorlar

O sıralarda, Puharich bir an önce, bilimsel testleri gerçekleştirmek arzusundaydı. Geller'e yaptığı sürekli baskının sonucunda, olabilecek en kötü şey oldu. Geller, ani bir öfke krizi sonucunda, Puharich'in kafasına bir şeker kavanozunu fırlattı. Aynı anda, Puharich de deli gibi haykırıyordu. Ama asıl ilginç olan, iki ortağın bu şiddetli kavgası sırasında ortaya çıkan, anlaşılmaz olaylardır.

Geller, ünlü şarkıcı John Lennon'la uçandaireler hakkında konuşuyor. Geller, Spektra ve uzaylılar olayından sonra, uçandairelerle ilgilendi. Kırmızı ışıklar saçan cisimlerin kendisini izlediklerini söylüyordu. Uçandairelerin fotoğraflarını da çekti. Söylediğine göre, Uri, fotoğraf çekerken cisimleri görmemişti (altta).

Astronot Ed Mitchell. 1972' de Geller'le tanıştı. Kendisi telepatik deneyler yapıyordu. Geller'i duyunca çok ilgilenmişti. Mitchell, Stanford Enstitüsü'nde yapılan deneylerde hazır bulundu (solda).

Gizli güçlerin öfkesi

Kavga başlar başlamaz, evin dışında da şiddetli bir fırtına koptu. Şiddetli bir rüzgâr esiyor, ağaçlar sallanıyordu. Bir an sonra, duvardaki sarkaçlı saat yerinden kurtularak yere düştü ve yüzlerce parçaya ayrıldı. Puharich ve Geller, korkup, hareketsiz kalmışlardı. Sanki bilinmeyen güçler onların kavga etmesine sinirlenmişlerdi.

Tüm bu olanlara rağmen Puharich inadını sürdürdü. Geller, cevap olarak bilim adamlarını unutmasını söyledi. Puharich, o an için tartışmayı kaybetmişti ama sonunda amacına ulaşacaktı. Gerçekte, bu kavga Puharich'in sonunu hazırlayacaktı ve Geller zamanla yolunu ayıracaktı.

Uzaylı güçler etkiliyor

Puharich, bu olayları yazarken, nedenlerini normalüstü güçlere bağlıyordu. Ona göre, olayları yaratanlar, bedensiz varlıklardı. Her ruhsal araştırmacı bunu bilirdi, bedensiz varlıklar bu tür etkiler yaratabiliyorlardı. Bu bağlantılar, bazı insanların bilinçaltı düşüncelerinden kaynaklanıyordu.

Puharich, öte yandan uzaylıların, bilimsel testler yapılmasını emrettiklerini söylüyordu. Halbuki, zamanlama erkendi. İstenilen neydi? Eğer, Geller'in normalüstü güçlerinin kaynağı, kendi bilinçaltıysa, bu testler bunu ortaya çıkarabilirdi. Acaba, uzaylılar bunu mu istiyorlardı?

Kaybolan köpek

Uri Geller, ün kazanmayı ve başarabilirse zengin olmayı düşlüyordu. Şüphe dolu bilim adamları tarafından denenmek düşüncesinden korkuyordu. Bunun aksine uzaylı varlıklar da Geller'i bu sınava doğru itiyorlardı. Kavga günü fırtınadan sonra olanlar ise çok garipti. Önce Puharich'in siyah köpeği birden atılıp, Geller'in bileğini ısırdı. Hayvanın bu hareketinin hiçbir anlamı yoktu. Çünkü Geller'e alışıktı. Bir gün önce olan olay daha da garipti. İkisi mutfakta otururlarken, önlerinde oturan köpek birdenbire kayboldu.

Hayretler içinde kalan iki adam, pencereden baktıklarında köpeğin uzaktan eve doğru geldiğini gördüler. Arada, 65 m uzaklık vardı. Puharich'e göre, bu olayın nedeni yine uzaylılardı. Güçlerini kanıtlamak istiyorlardı. Gerçeği herhalde ancak köpek biliyordu. Sezgisiyle asıl suçlunun Geller olduğunu sezmiş olabilirdi. Bütün önerilere karşı çıkan Geller'in bilinçaltında belki de bir yabancı yaşıyordu.

Geller bilgisayarı etkiliyor

Birkaç gün sonra, bilimsel testler başladı. Çalışmalar, California'daki Stanford Araştırma Enstitüsü'nde yapılıyordu. Deneyleri, Dr. **Harold Puthoff** ve **Russell Targ** yönetiyorlardı. Testler başladığında, Geller fazla ilgili görünmüyordu. Genelde birçok ruhçu, laboratuvar koşullarının katılığından şikâyetçi olurlardı.

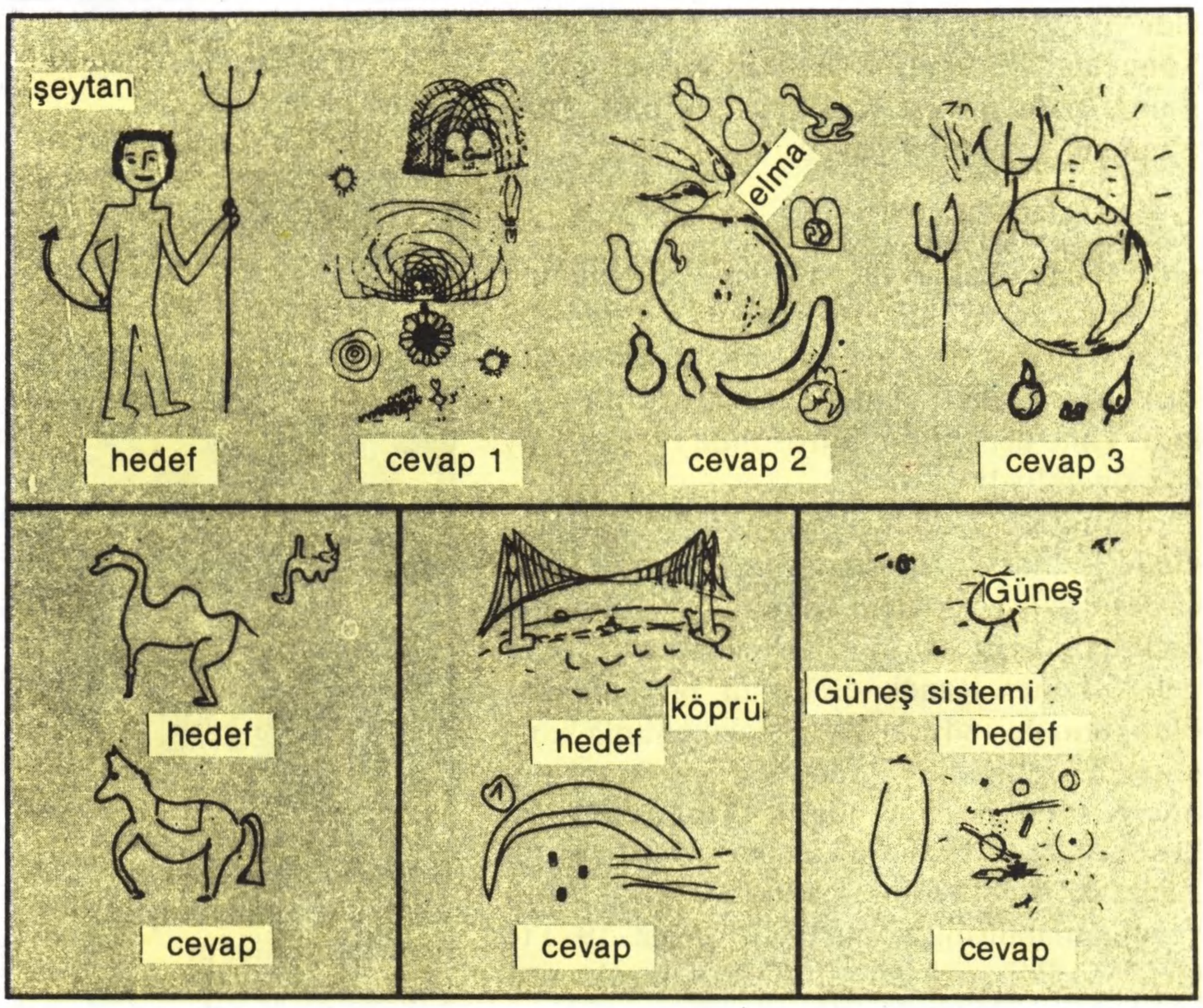

Testlerde kullanılan hedef resimler ve Geller'in cevap çizimleri. Her deneyden önce Geller, tecrit edilmiş bir odaya kapatıldı. Seçimlerini ve çizimlerini sonradan yaptı (üstte).

Aksine, Geller bu yönden pek rahatsız görünmüyordu.

Deneyler başlar başlamaz, Geller konsantrasyona girdi. Bakır bir yüzüğü bükmeye çalışıyordu. Aynı anda, olay bir televizyon monitörü aracılığıyla dışarıdan izleniyordu. Metal bükülürken, Geller'in yüzünde de çarpılmalar görülüyordu. Ortada, bazı garip elektriksel oluşumlar vardı. Aynı anda, alt katta bulunan bir bilgisayar hata yapmaya başladı.

DDA deneyindeki başarısı

Sonra Geller, duyu dışı algılama testine alındı. Bu testlerde Geller'in başarısı olağanüstüydü. Bir zar, kapalı bir kutuya konup, sallanıyordu. Sonra zarın hangi yüzünün üstte olduğu, Geller'e soruluyordu. Geller, her defasında doğru cevabı bildi. Bir başka deneyde, içi boş 10 konserve kutusu alındı. Masaya ters konan kutulardan birinin içinde, küçük bir cisim vardı. Geller, bu cismin hangi

kutuda olduğunu bilecekti. Geller yine büyük başarı sağladı, 14'te 12 doğru cevap verdi.

Resim testini başaramıyor

Bundan sonra resim testlerine geçildi. Bir başka odada bir resim çiziliyordu. Konuları rasgele seçilen bu resimlerin her birini, binada o anda bulunan değişik biri çiziyordu. Yani, uzmanların olaya dolaysız bir katkıları ve yönlendirmeleri yoktu. Zaten çizilen her resim, bir zarfa konuyor ve mühürleniyordu. Çizim yapanlarla, deneyciler arasında hiçbir ilişki yoktu.

Bu testin sonunda, Geller'in durumu içler acısıydı. Zarflardaki resimleri düşünce yoluyla tahmin ederek, çizmesi gerekiyordu. Bu test sonunda, onun telepatik gücü anlaşılacaktı. Fakat Geller, zarlarda ve kutularda elde ettiği başarıyı bu defa sağlayamadı. Sonuçlar kötüydü. Ortaya atılan görüş ilginçti, duyu dışı algılama telepati gücü olmadan var olabiliyordu.

Tarihi buluşma

Görüldüğü kadarıyla, Geller'e uygulanan testler kolay değildi. O, güçlerini samimiyetle ortaya koyuyor ve aynı şekilde inanılmasını istiyordu. Fakat, Amerika gezisi kötü başladı. **Time** dergisinin bürosunda oluşan olay çok önemliydi.

Puharich, Amerikalı illüzyonistlerin Geller'e karşı çıkacaklarını ve onu rezil etmeye çalışacaklarını söylemişti. Haklıydı. Ünlü ve eşsiz sihirbaz **Houdini**'den sonra gelen **James Randi,** Geller'in bir sahtekâr olduğunu ileri sürdü. Tek amacı, onunla karşı karşıya gelmekti. Randi'nin bu arzusunu önceleri Puharich reddetti. Ama, Geller'in kendisi bu sihirbazlarla karşılaşmak istiyordu. Kaçmak istemiyordu, böyle bir kaçış kötü yorumlanabilirdi. Sonuçta, 6 Şubat 1973'te Geller ve Puharich, sihirbazlarla Time dergisinin bürosunda karşılaştılar.

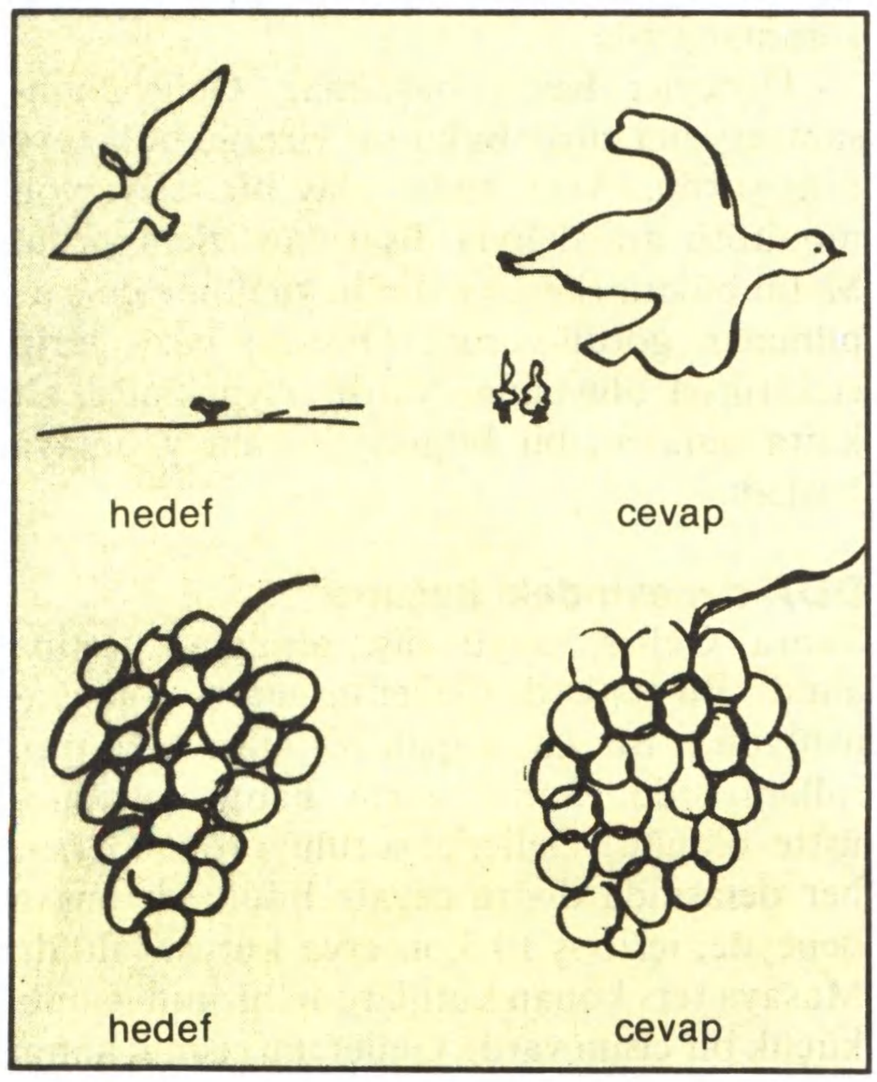

İki hedef resim ve Geller'in cevap çizimleri. Bu iki resimde Geller'in başarısı büyük oldu. O kadar ki, üzümlerdeki tanelerin sayılarını bile 24'er tane olarak doğru çizmişti (solda).

Russell Targ, Harold Puthoff'la beraber 1972'de Stanford'ta Geller deneylerini yönetti (üstte).

Sihirbaz James Randi. Geller'in bir sahtekâr olduğunu iddia ediyor. Kendisi, Geller'in yaptıklarını yapabildiğini öne sürüyor. Fotoğrafta, Randi, metalleri kontrol edebildiğini kanıtlıyor. Elleri bağlı olarak, açılması çok güç bir banka kasasına kapatılıyor. Randi, dört dakika içerisinde kasadan çıkabiliyor (üstte).

Geller, sihirbazları alt ediyor

Odaya girdiğinde, Geller çok asabiydi. Karşısında, iki sihirbaz ve Time'ın iki yetkilisi vardı. Sihirbazların birisi James Randi, diğeri ise **Charles Reynolds**'dı. Önce, resim çizme deneyi yapıldı. Çizilen iki resmi de Geller doğru bildi. Sonra, parmağıyla kuvvetli darbeler vurarak, bir kaşığı büktü. Bu defa, sihirbaz Charles Reynolds, Geller'den evinin anahtarını bükmesini istedi. Bunu başaramayacağını sanıyordu. Ama Geller, yoğun bir konsantrasyon sonunda, bunu da başardı. Anahtar ellerinin arasında büküldü. Başarı tamdı.

O, bir hilekâr mı?

Geller'in ünü iyice artmıştı. Olayla ilgili, bazı olumlu yazılar yazıldı. Birkaç hafta sonra da, Time dergisi olayla ilgili yazıyı yayımladı. İki sihirbaz, Geller'in yaptıklarını aynen yapabildiklerini iddia ediyorlardı. Onlara göre Geller'in mucizeleri, sıradan basit numaralardı. Fazla lafa gerek yoktu, olaylar gerçek değildi. Daha da beteri, iddiaya göre, Geller gücünü ya da gizemini daha İsrail'deyken yitirmişti. Bilgisayarcılar ve psikologlar, onun içyüzünü ortaya çıkarmışlardı. Geller bir hilekârdı.

Randi ve Reynolds'a göre, Geller'in hilesi bulunmuştu. Bükülen eşyalar bir masaya bastırılarak bükülüyorlardı. Yani, ortada bir tür gözbağcılığı vardı. Bu acımasız ithamlara rağmen, Time'ın görüşü farklı oldu. Suçlamalarda aşırılık vardı. Geller'in bir sahtekâr olduğunun ortaya çıkarılmasında fazla inat ediliyordu. Bu da, dikkat çekiyordu.

Dünya çapında üne doğru

Her şeye rağmen Geller'in efsanesi Amerika'da bu olaydan sonra parladı. Ama, çöküş de hızlı oldu. Çünkü, kazandığı ün, düzenbazlık iddialarıyla beraber büyüyordu. Fakat bu arada dünya çapında ün yaptığı da inkâr edilemezdi. 1973 Mart ayına kadar, olayların yankısı sürdü. Sonra Geller, unutulmaya başlandı. Ama bu unutuluş, sadece 18 ay sürecekti. Çünkü, Andrija Puharich çalışma masasına yeni oturmuştu. Kitabının ilk satırlarını yazıyordu. **Uri, Uri Geller'in Gizeminin Güncesi.** Yapılan tüm deneyler ve olaylar bu kitapta yer alacaktı.

Gerçekte denenen, Geller'in mucizeleri değildi, onun inancının gücü denenmişti. Çünkü tüm acı ve sert saldırılara, hakaretlere rağmen Uri Geller hâlâ dayanıyordu.

Uri Geller'in gücünün gerçek olduğunu hangi kanıtlar gösteriyor? Sayfa 880'de

Çeşitli hayalet olaylarını ve özellikle sahte hayaletleri daha önce inceledik (Bkz. sayfa 725). Bir hayalet olayını incelemek için yeterince bilgili olmak ve ustalık gereklidir. Aşağıdaki yazıda nasıl iyi bir "hayalet avcısı" olunacağı ele alınıyor.

UYGUN BİR HAYALET bulup soruşturmak, çok zor değildir. Önce, basit bir araştırma yapılır. Hayalet avcısının ilk işi basın-yayın organlarını incelemek ve taramak olacaktır. Bu arada sağda, solda sorular sormaya başlar. İngiltere'de bu konuda bilgi toplayan ve hayalet avcılarına yol gösteren özel bürolar vardır. Ayrıca, konu ile ilgili yayınlar, arkadaşlar ve hizmetçi, aşçı gibi özel ev hizmetlileri kaynak olabilirler.

Hayalet avcısı olabilmenin yolu

Örneğin, İngiltere'de bir hayalet avcısı olabilmenin ilk adımı, İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'na üye olmaktır. 1882'de kurulan bu kurum, önyargılı olmadan ve konuları savunmadan, bilimsel yönden insanın bir ruh taşıdığını kanıtlamaya çalışmaktadır. Gerçek veya varsayım; ne olursa olsun, normalüstü olayların anlaşılabilir hipotezleri vardır.

Psişik Araştırmalar Kurumu'nun (SPR), sürekli yayınlarından olan **Proceedings** adlı dergide, bir yığın rapora ve konuyla ilgili teknik malzemeye yer verilir. Fakat bu arada karmakarışık bir bilgi yığınına da rastlanır. Bu bilgiler, düzenli olarak yapılan toplantılarda ve uluslararası yıllık toplantılarda, üyelere açıklanır. Bu arada elde bulunan binlerce olay da, ileride değerlendirilmek üzere kitaplıklara kaldırılır.

Bir hayalet avcısının rüyası gerçekleşiyor. Hayaletle yüz yüze kalmış. Ruhsal araştırmacı ve İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'nun kurucularından olan, Sir William Cookes aldanma olasılığından söz ediyordu. Ona göre bu tür normalüstü oluşumlardan sorumlu olan, medyumun kendisidir (üstte).

Herkes, hayalet arayabilir

SPR'nin çalışma metodunda, kurallara bağlı bir görünüm görülmüyor. Üyeler, kadın veya erkek, uzman olup olmasalar da, din veya inançları ne olursa olsun, serbestçe çalışabilirler.

Fakat, özellikle hayaletler konusunda, faaliyet alanı İngiltere'dir. Çünkü, olayların yoğunluğu ve araştırmacıların büyük çoğunluğu bu ülkededir. SPR, yeni üyelerini bütünleştirmeye, hayalet olaylarına yönlendirmeye çalışır. Ama bu istek, bir sonuç için açık bir garanti değildir. Amaç, araştırmacının niteliklerinin gelişmesini sağlamaktır.

Rehber kitaplar da var

Yeni olaylarla ilgili haberler, kaynaklar, SPR'nin haftalık yayın organı olan, **Psychic News**'ta (Ruhsal Haberler), yayımlanır. SPR'nin hayaletlerle ilgili, çok sayıda kitabın bulunduğu, mükemmel bir kütüphanesi vardır. Bu yayınlar, **Andrew Green, Peter Underwood, Joan Forman** ve **Andrew Mackenzie** gibi, deneyimli hayalet avcıları tarafından oluşturuldu. Kitaplarda genellikle birçok olayın yerleri ve hayalet avcılığının tarihçesi anlatılır. 1973 yılında, Andrew Green tarafından yayımlanan, **Hayalet Avcılığı İçin Pratik Rehber** adlı kitap, konuya yeni başlayanlara genel bilgiler verir. Yine, SPR'nin **Olağanüstü Olay Araştırmacılarına Notlar** adlı kitabı, yardımcı olabilecek bir diğer yayındır.

SPR'nin önerileri

Bir olay duyulduğu zaman, ilk yapılacak şey emin olmaktır. Haber, araştırmaya değecek kadar önemli midir? Bu bilgi toplama aşamasında alınacak ölçüler, tıpkı bir cinayet olayının soruşturmasındaki gibidir. Hayalet avcıları, polisiye yöntemler kullanarak çalışırlar. Bilgiler açık olmalıdır. Fakat olayın şaşırtıcılığı ve etkisi her an sürmelidir. İlk anda duyulan hayret, geçmişte kalmamalıdır.

Tanıkların ifadeleri önemli

Tanıklar, olayları kaydetmelidirler. Yazabilirler veya teybe alabilirler. Yer ve zaman kaydının yanı sıra, olayın oluştuğu andaki çevre

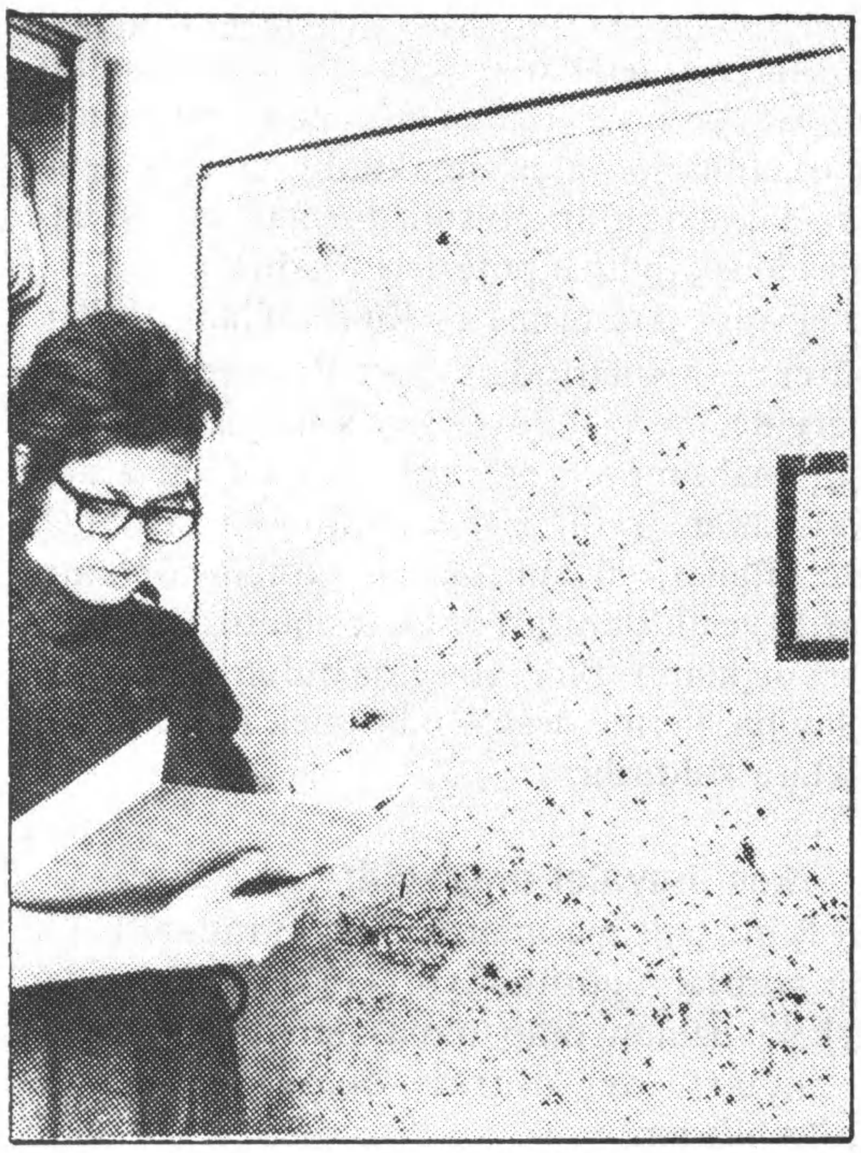

koşulları önemlidir. Konunun araştırmacıları, bu tür bilgilerin, özellikle üzerinde durulması gerektiğini vurguluyorlar.

İkinci elden değerendirmeler, genellikle değersizdirler. İlk ağızdan yapılan değerlendirmelerde tek bir olay ve tek bir tanık vardır. Bu tür bilgilerin doğrulanması, gerçekte olanaksızdır. Ama kayıtlar değerlidir, yalnız bunlara seyrek rastlanır.

Eğer tanıkların ifadeleri birbirlerinden çok farklıysa, sorular ertelenebilir. İfadeler anlam kazanıncaya kadar, tanıkların zihinleri başka bir düşünce ile bulandırılmamalıdır. Sonunda, soruları sormak kaçınılmazdır. Tanıkların ifadelerinde, şiddetli savunmalar görülebilir. Çok büyük bir dikkat gösterilerek, olayın olabilirlik değerinin yakalanması gerekir. Zaman ve yer, tanıkların olayda yer alış biçimleri ve düşünüş şekilleri (olaydan önce ve sonra), olay yerinin planı, diğer insanların yerleri kesinlikle bilinmelidir. Tarafsız ve geçerli ifadeleri olan tanıklar bulunmalıdır. Eksik bilgiler veya yeri belirsiz olaylar zararlıdır. Bazı olaylar da, birbirlerinden esinlenerek oluşturulabilirler.

Joan Forman, İngiltere'de birçok hayalet olayını ortaya çıkardı (üstte).

Psişik Araştırmalar Kurumu'nda hayaletlerin görüldüğü yerler, bir harita üzerinde işaretleniyor (üstte solda).

Parapsikoloji üzerine yazdığı kitaplarla tanınan araştırmacı Andrew Green (altta).

Yalancı tanıklara dikkat

Genelde, aynı tür yalanlar kullanılır. Örneğin, *"Bayan Smith, yeşil bir şapka giyen bir hayelet gördüğümü söylüyor. Siz onun başının çıplak olduğundan emin misiniz?"* Eğer, tanık birdenbire yeşil şapkayı hatırlarsa, araştırmacı onun güvenilmez olduğuna inanabilir. Çünkü, Bayan Smith, böyle bir şey söylememiştir.

Tanıklar, yaygın ve alışılmış olayları da kullanabilirler. Anlatılan hikâyeler, bir diğerinden alınmıştır. Eğer olay böyleyse, anlatılanlarda uygun artışlar veya katkılar görülür. Yani hatırlamalar çoğalırken, yaratıcılık da ortaya çıkabilir.

Çıkarcılar da var

Bir hayalet avcısı, bir dizi olayı inceledikten sonra karar vermelidir. İdealde, ayrıntılı ve geniş bilgi içeren raporlar tanıklar tarafından hazırlanır. Ün kazanmak için uydurulan ve sahtelik kokan olayların hemen anlaşılması gerekir.

Her sese aldanmayın

Eğer araştırmacı, olayın tüm derinliğine girmek isteğinde olursa, başka bilgiler gerekir. Örneğin, sesler gibi... Hayalet sesleri sanılan seslerin çoğu günlük olayların sesidir. Rüzgâr sesi, su borularının sesi, pencere camlarının,

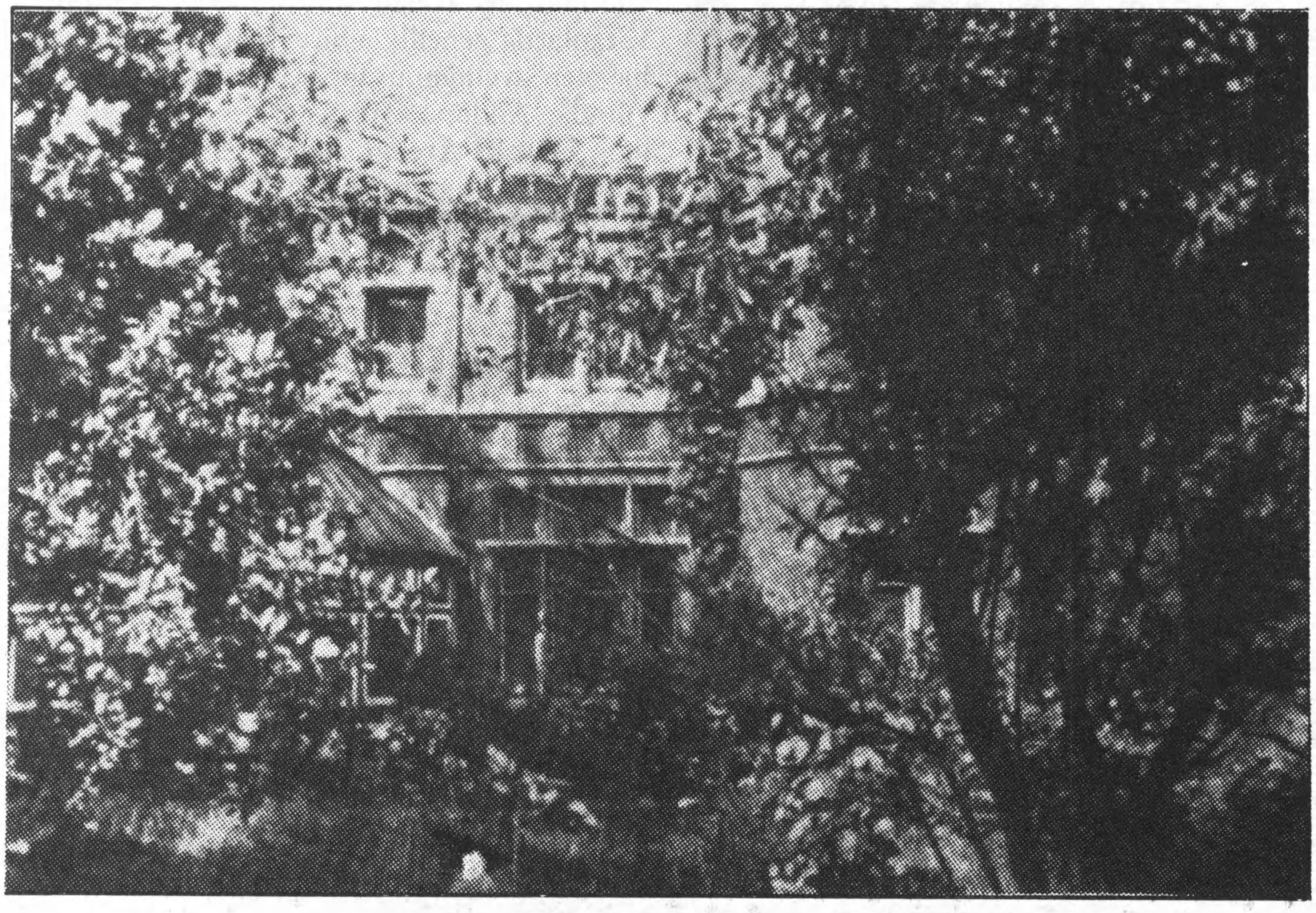

Bir hayalet olayının fotoğrafı. Bu fotoğrafı Andrew Green 1944'te 15 yaşındayken, boş bir evi dolaşırken çekti. Evi gezmiş, ayrılırken de bu resmi çekmişti. Film banyo edildiğinde, penceredeki şaşırtıcı şekle rastlandı. İddialara göre, hayalet, Ann Hinchfield adlı, 1886'da 12 yaşındayken intihar eden bir kızdı (solda).

Hayalet avcısına gereken malzemeler

Bir hayalet görebilmek ya da yakalayabilmek için, bir araştırmacının çok sayıda malzemeye ihtiyacı vardır. Önce bölge ve giriş, çıkış yolları iyi tanınmalıdır. Kapılar ve pencereler kamufle edilmelidir. Hayaletin geçtiği veya geçeceği yollara ipler gerilir. Bir insan etkisinin anlaşılması için yere tebeşir tozu serpilir. Gereken önemli yerlere, ayrıca fosforlu tozlar dökülür.

Morötesi ışın yayan araçlar gerekli olacaktır. Çünkü bu ışınlar evde var olan ama görülemeyen oluşumları açığa çıkarabilirler. Film makinelerini ve teypleri aynı anda kontrol eden sistemler kurulur. Bu şekilde bir insanın veya hayvanın varlığı anlaşılacaktır. Teyp bantları mümkünse, stereo yapılmalıdır. Eğer uzaklık belirlemesi yapılacaksa, üç ayaklı fotoğraf kameraları kullanılabilir. Film yüksek asalı (1000 asa) olmalı ve siyah-beyaz tercih edilmelidir. Eğer flaş kullanılacaksa, renkli film kullanımında bir sakınca yoktur. Geniş açılı objektifleri olan fotoğraf makinelerinin kullanılması yararlı olacaktır. Yine fotoğraf makinelerinin motorlu olması, hızlı ve seri fotoğraf çekimlerini sağlayacaktır.

Bunların yanı sıra, bloknotlar, kalemler, cep feneri,fosforlu bir saat ve bir takım çantası bulundurulmalıdır. En iyisi, çalışmaya başlamadan önce, bir malzeme listesi yapılmalıdır.

araçların motor sesinden ötürü titreşmesi veya hayvanların çıkardıkları çeşitli sesler genellikle araştırmacıyı yanıltır.

Hayaletlerin medyumlarla ilişkisi

Hayalet olayları, diğer normalüstü olaylar gibidirler. Kabul edilebilmeleri için iddiaların kanıtlanması gerekir. Ayrıntılı çalışmalar, bu fırsatı sağlarlar.

Birçok medyum, bir ruhun görünebilir hale geldiğini (materyalizasyon) belirtiyor. Geçmişte yapılan çalışmalar da bu iddiaları destekler gibi görünüyor. 1874'te psişik araştırmacılığın en ünlü isimlerinden olan **William Crookes,** bu tür birçok olayı araştırmış bir bilim adamıdır. Bir diğer araştırmacı olan **Alec Harris,** medyumların bedensel yapılarına dikkat çekti. Hayalet olaylarının medyumluk özelliği olan insanlarla ilgisi, ona göre çok önemliydi. Bu arada birçok araştırmacı, çeşitli deneyler yaparak, ilgiyi artırıyor ve çeşitli yaklaşımlar sağlıyor. Bu ilgi ise hayalet avcıları için bulunmaz bir fırsattır.

Grup çalışması yararlı

Bir olayın gerçekliği, kişi için önemlidir. Yalnız büyük hatalar yapılabileceği unutulmamalıdır. Daha da iyisi, bir kişinin daima tek bir olay üzerinde çalışıp, araştırma yapmasıdır. Eğer araştırmacı uzman bir psikolog ya da bir psişik araştırmacı ise, onun başka uzmanlara da ihtiyacı olacaktır. Ayrıca bu amaçla küçük bir araştırma grubu da oluşturulabilir. Eğer böyle bir grup çalışmasına girilecekse, grubun çalışması için sürekli bir yeri olmalıdır.

Araştırmacı çok titiz olmalı

Hayalet avcıları, doğal olarak hep kendileri bir hayalet görmek isterler. Ama bu arzuları, genellikle boşa çıkar. Belki de, hayaletler kendilerince gerekli olan şartlarda ortaya çıkıyorlar. Asıl bilinmesi gereken de, bu olabilir. Bu nedenle, olaylar kaydedilirken, şartlara çok önem verilmelidir. Normalüstü araştırmalar alanında, böyle çalışmaların çok yarar sağlayacağı belirtiliyor.

Araştırmacı Alec Harris, hayalet olaylarını araştıran uzmanlardan. Harris, maddeleşen ruhsal varlıklar ile bazı hayalet olayları arasında benzerlikler olduğunu belirterek, çoğu hayalet olayının medyumdan kaynaklandığını öne sürüyordu (üstte).

Bir araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde çeşitli görünümler görülür. Kesin bir sonuç alınamayabilir. Bir sahtekârlık bulunabilir veya gerçekten normalüstü bir olay vardır. Ayrıca, çıkarılan anlamlar gelecekte de yararlı olabilir. Diğer olaylarla olan ilişkileri de görülebilir.

Para kazandıran ve korkutan hayaletler

Hayaletler, genellikle aynı yerlerde ortaya çıkıyorlar. Bu yön, soruları artırıyor. Eğer bir hayalet kötülük yapmıyorsa, o zaman bir şey yapmaya gerek yoktur. Hatta, otel benzeri yerler için ticari kazanç bile sağlayabilir.

Fakat, tüm hayaletler zararsız olmuyorlar. Tanıklar büyük korkular sonucunda şok geçirebilirler. Olay, ailelerin yaşamlarını mahvedebilir. Bazı olaylarda, işyerleri de zarar görüyor. Öyleyse, onlardan nasıl kurtulunabilir? Bu sorunun cevabı kolay değil. Pek başarı sağlanmasa bile, alışılmış bazı yöntemler kullanılıyor.

Gizemi bilim çözecek

Hayaletler, bundan sonra da yaşamımızda yer alacaklardır. Gazetelerde, ekranlarda onlarla ilgili yayınlar yapılacak. Hayalet avcıları, kötü huylu hayaletleri kovalamaya devam edecekler. Aslında bu heybetli ve korkutucu olaylar yığınına rağmen, tam anlamıyla anlaşılmış bir olay yok. Fakat anlaşıldığına göre, insanın kendisiyle ilgili sorunlar ve bilgiler de genişliyor. Buna rağmen hayalet olayları toplum tarafından anlaşılmış değildir. Ciddi, sürekli ve daha ayrıntılı araştırmalar gerekiyor. Amatör hayalet avcılarının çoğalması, daha çok olayın ortaya çıkarılmasında yararlı oluyor.

Olayların gittikçe artması, bilim dünyasının dikkatini çekiyor. Bunun da, olumlu bir gelişme olduğu söylenebilir.

Daha fazla bilgi için:

Ghost-hunting, a practical guide, Andrew Green, Mayflower, 1976.

The most haunted house in England, Harry Price, Longmans, 1940.

Ghosts and poltergeist, Frank Smyth, Aldus, 1976.

Notes for investigators of spontaneous cases, SPR, 1968.

Bazen kitleler, garip salgın hastalıklara tutuluyorlar. Ama bu hastalıklar bilinen türden olmuyor. Fakat, hastalarda her tür ciddi belirti görülüyor. Birkaç saat içinde de iyileşiyorlar. İnsanlar sanki, birbirlerinden etkileniyorlar. Görüldüğü kadarıyla, bu hastalık, esrarengiz bir zihinsel hastalığın çok hızlı bulaşmasına benziyor...

1980 YAZINDA, İngiltere'de garip bir olay oldu. Nottinghamshire'a bağlı Kirkby-in-Ashfield'da yaşayanlar, büyük bir köy gösterisi düzenlediler. Hava uygun olursa dışarıda gösteri yürüyüşü yapacak bir bando da vardı. Hava uygundu ve eğlenceli yarışmalar yapılıyordu. Birden herkes birbirine girdi. Çocuklar, sanki kolları bacakları tutmuyormuş gibi, yere yığılmaya başladılar. Çoğu kustu. Telaşa kapılan ana-babalarının endişeli sorularına, garip karşılıklar verdiler. Başları ve birçok yerleri ağrıyordu, kasları seğiriyordu, nefes darlığı çekiyorlardı.

Yaklaşık 300 çocuk hastaneye kaldırıldı. Bu salgına birkaç büyük insan da yakalandı. Ama birkaç saat içinde, hastalananların büyük çoğunluğu iyileştiler. Geçirdikleri rahatsızlıktan pek etkilenmişe de benzemiyorlardı. Yani geriye bir iz kalmadı.

Suçlu aranıyor

Belirtilere bakılırsa, bu olay toplu bir isteri örneğiydi. Kurbanların yaşı, salgının yayılma hızı ve kısa sürede iyileşme, bunu gösteriyor. Oysa ilk başlarda toplu isteri teşhisi gözönüne alınmamıştı. İlk düşünülen gıda zehirlenmesi oldu. Talihsiz bir dondurmacı, bir süre linç edilme korkusu içinde yaşadı. Sonra yöredeki bir çiftçi, yabani otları öldürmek için gelişigüzel ilaç serpmiş olmakla suçlandı. O tarlada birkaç gün önce bir atın öldüğü söyleniyordu.

Diğer söylentiler gibi bu söylenti de doğrulanmadı. Sonuçta, kabahat bir "virüs"ün üstüne atıldı. Laboratuvar görevlileri, suçlu virüsü saptamak için boşu boşuna oyalandılar. Hatta salgının zararlı gazların yayılmasından çıktığı bile düşünüldü. Bunun üzerine gazların kaynağını bulmak için tarlalar kazıldı.

Bu olay, toplu isterinin her türlü belirtisini gösterdiği halde, teşhisten niçin kaçınıldı? Bunun başlıca iki nedeni vardı. İlk neden, toplumun tepkisinden kaynaklanıyordu. Böyle bir teşhiste bulunan herhangi bir yöre doktoru, çocukların, ana ve babalarının öfkesini üstüne çekecekti. Bu ana-babalara göre, böyle bir teşhis, yalnızca çocuklarının hasta numarası yaptıkları anlamında değildi. Çocukları belki de deliydi. Böyle bir yaklaşım tehlikeli sonuçlar doğurabilirdi.

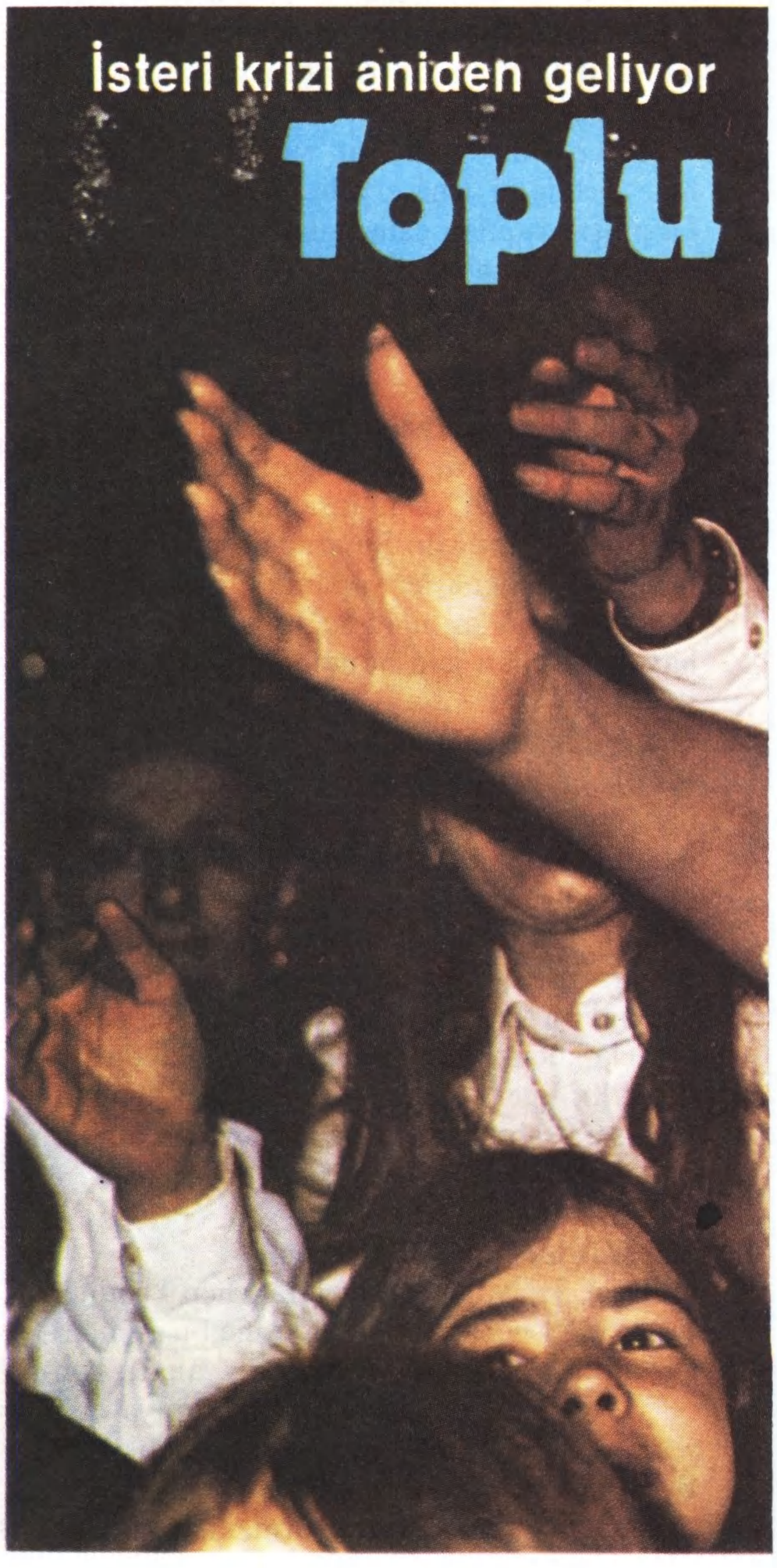

İngiltere'de Nottinghamshire'daki bir köy panayırında, çocuklar garip bir olayın kurbanı oldular. 1980 yılı yazında, bilinmeyen bir salgın hastalık ani ve esrarlı bir şekilde birçok çocuğu etkiledi. Sayıları 300'ü aşan çocuk hastaneye kaldırıldı (en üstte). Ayrıntılı soruşturma sonuçsuz kalınca, doktorlar istemeye istemeye teşhis koymak zorunda kaldılar: Kitle isterisi (üstte).

Tıp araştırıyor

İkinci neden ise tıp dünyasının, özellikle salgın hastalıkları organik olarak görmesiydi. Yani bunlar fiziksel ya da kimyasal süreçlerin bir sonucuydu. Mikropların veya virüslerin tahribatı olabilirdi. Öte yandan, akciğerlere veya sindirim sistemine zehirli maddeler girebilirdi. 20. yüzyılın başlarından 1970'li yılların sonlarına kadar, tıp öğrencileri bu yönde eğitildiler. Onlara gerçek hastalık belirtilerinin daima organik olması gerektiği öğretildi. Bu belirtiler sinir krizlerinden ve isteriden farklı bir alana giriyorlardı.

Gerçi düşüncelerin ve duyguların, vücuttaki fiziksel ve kimyasal gelişimler üzerindeki etkileri de araştırıldı. Özellikle hormonlarla enzimlerin üzerinde duruldu. Fakat yapılan araştırmalar bu görüşün yanlış olduğunu gösterdi. Ama hâlâ birçok doktor, organik belirtiler konusunda aynı şekilde düşünmeyi sürdürüyor.

Herkes isteri krizi geçirebilir

Başka bir karışıklık ise, "isteri"nin üç ayrı anlamı olmasından kaynaklanıyor. Bu üç anlam, belli bir açıklık kazanıncaya kadar, Kirkby-in-Ashfield'daki gibi olayları açıklama çabaları, işleri daha çok karıştıracağa benziyor.

Bir Victoria devri resmi: Huysuzluk krizine kapılmış çocuk (üstte).

Bir pop müziği konserindeki isterik davranış. 1950'li yıllarda ortaya çıkan bir isteri türü (altta).

Konuşma dilinde isterinin anlamı yeterince açıktır. İsteri, insanın hareket ve davranışları üzerindeki bilinçli kontrolü yitirdiği bir durumu tanımlar. Bunun en açık örneği, huysuzluk nöbeti tutmuş bir çocuktur. Sürekli tepinir, feryat eder, ağlar.

Ama isterinin ille de topluma karşı olması gerekmez. Birisi karşınızda, bir yakınını yitirdiği, ya da sevdiğinin ihanetine uğradığı için ağlarsa, tedirgin olabilirsiniz. Bu isterik hıçkırıklara katlanmak insana zor da gelebilir. Ama daha sonra, bu duygusal boşalımın kişiye "iyi geldiği" de düşünülebilir.

İsteri bir sağlık bozukluğudur

İnsanın aklına komik biri veya komik bir olay gelince, bunu gülerek hatırlar. Öyle güler ki, kendini yerlere atar. Yanaklarından akan gözyaşları bunun unutulmaz bir anı olduğunu düşündürür. Gıdıklamanın yol açtığı isteri, çoğu çocuk için bir neşe kaynağıdır. Tabii, aşırı hevesli büyüklerin sınırı aşmamaları koşuluyla.

Bu anlamda "isterik" kelimesi neşeyi akla getiriyorsa da, "isteri" kelimesi için aynı şeyin geçerli olduğu söylenemez. İsteri, bir sağlık bozukluğudur. Üstelik de adı kötüye çıkmış türden bir sağlık bozukluğu. Bozukluğun kaynağı kontrolü kaybetmektir. Olay, akıl hastalıklarından veya bazı ruhsal bozukluklardan kaynaklanabilir. Veya bu durum, bir çocuğun huysuzluk nöbetinde olduğu gibi, ikisinin endişe verici bir karışımıdır.

Taklit gücü

Klinik açıdan ise, isterinin bambaşka bir anlamı vardır. Burada yine kontrolü kaybetme söz konusudur, ama bu tür farklıdır. Zihnin bazı durumlarda yalnızca hastalığı değil, organik hastalığın belirtilerini de aynen taklit eden belirtiler yarattığı düşünülüyor.

Bu tür isterinin en iyi bilinen biçimi, sahte gebeliktir. Gerçi bugün sahte gebelik olaylarına pek rastlanmıyor. Çünkü iyice gelişen test yöntemleriyle, bir kadının gebe olup olmadığı anlaşılıyor. Ama 20. yüzyılın ortalarına kadar pek çok sahte gebelik olayına rastlanmıştı. Bunların bazıları gebelik dönemini sonuna kadar tamamlıyorlardı. Sabahları mideleri bulanıyor, âdetten kesiliyorlardı. Göğüsleri ve karınları şişiyor ve sonunda da doğum sancısı çekiyorlardı. Yani, belirtiler gerçeklerden farksızdı.

Teşhis yapılamıyor

Gelişmiş testler aracılığı ile isteriyi daha geniş anlamda inceliyorlar. 19. yüzyılın tıp ders kitaplarına bakılırsa, isterinin en yaygın hastalıklardan biri sayıldığı görülür. Ayrıca, teşhisinin çok zor olduğu da kabul edilir. Kraliçe

Victoria'nın cerrahı Sir **James Paget**, öğrencilerine şöyle diyordu: *"İsterik öksürük diye bir şeyden söz edildiğini duyacaksınız. İsterik sindirim yetersizliğinden ve felçten de söz edilir."* Sir Paget, isterik hastalıkların çok yaygın olduğunu da söylüyordu.

Bu çalışmalarda, son derece dikkatli davranmak ve yakından gözlem gerekiyordu. Çünkü taklit edilmeyen yaygın bir hastalık yok gibiydi. Taklit o dereceye varıyordu ki, hastalığın teşhisi çok zorlaşıyordu.

Farklı düşünülüyor

Paget, konuşma dilindeki isteri kelimesi ile klinik anlamdaki isteri arasında bir ayırım yapmak istiyordu. Ona göre konuşma dilindeki isteri, bir davranış bozukluğuydu. Düşünsel ya da duygusal bir bozukluktu. Oysa klinik anlamdaki isteri, gerçek bir hastalıktı. Bu nedenle, klinik anlamdaki isterinin "nöromimezis" (sinirsel) olarak tanımlanmasında ısrar ediyordu.

Bu terim bir süre doktorlar tarafından kullanıldı. Şimdi bile bazı tıp sözcüklerinde bu kelimeye rastlanabilir. Fakat bu tanımlama, yaygın bir kullanıma ulaşamadı. İki ayrı anlam arasındaki karışıklık hâlâ sürüyor. Ancak bu karışıklık, bir yönden haklı görülebilir. Bu iki farklı kavram, Kirkby-in-Ashfield "salgın"ın da görüldüğü gibi, birbiriyle bağlantılıdır.

Sir James Paget, isterinin klinik bir hastalık olduğuna inanıyordu (üstte).

Olaylar çok yaygın

İsteri salgınlarının bir dizi olay tarafından başlatıldığı fikrini, yakınlarda yapılan araştırmalar da doğruluyor. Bu araştırmalar, Amerika Birleşik Devletleri'nde fabrika ve atölyelerde patlak veren olaylar üzerine yapıldı.

Amerikan Sağlık, Eğitim ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nda görevli iki psikolog olan **Michael Colligan** ve **Michael Smith,** bu konuda çalıştılar. Colligan ve Smith, çok sayıda isterik salgın olayına ilişkin kayıtları açığa çıkardılar. Olayların, birbirleriyle ilişkili olduğunu da gösterdiler. Bu konuda, İngiltere'de daha az çalışma yapıldı ama, bazı gerçekleri açığa çıkaran incelemelerin yürütüldüğü biliniyor.

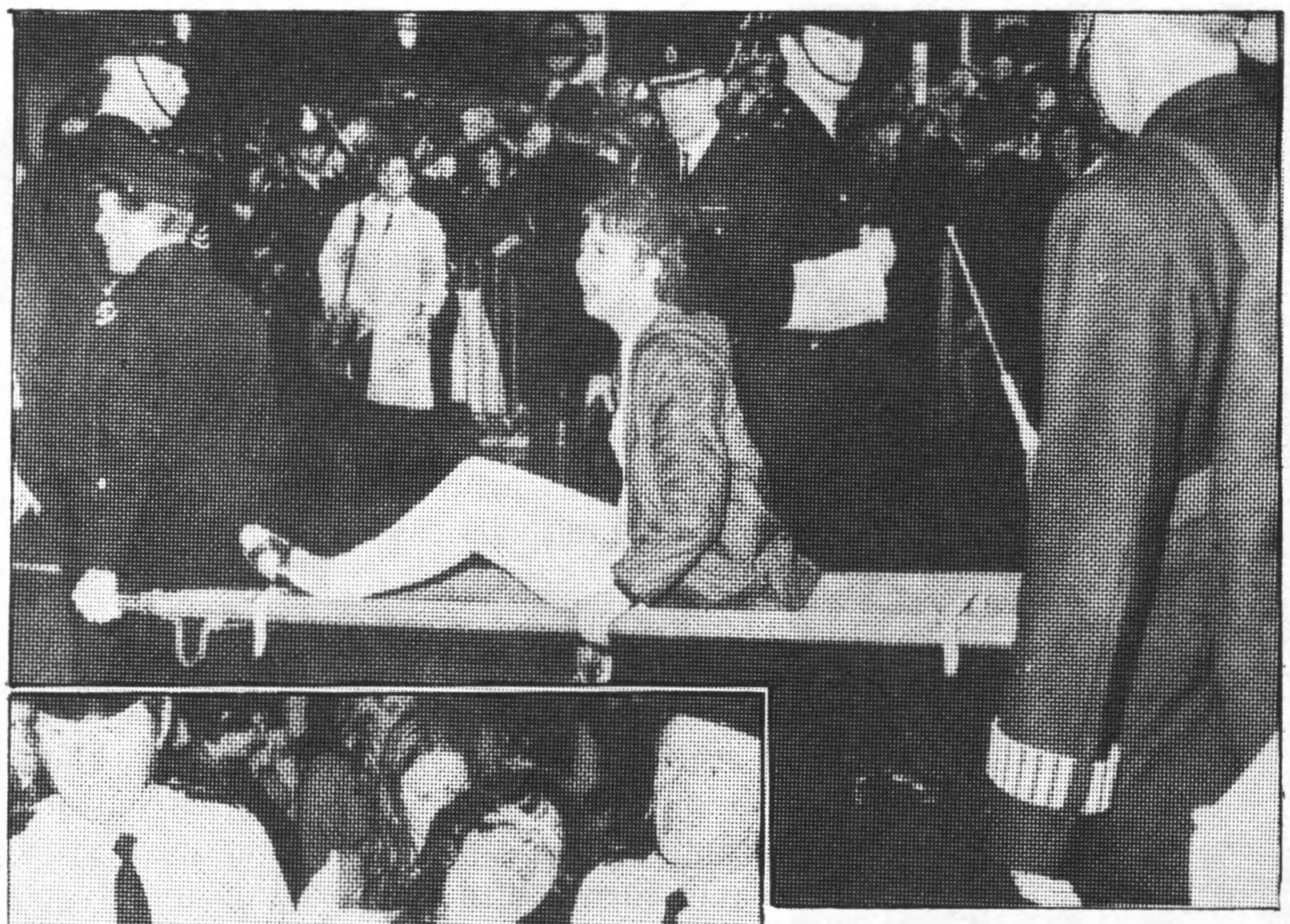

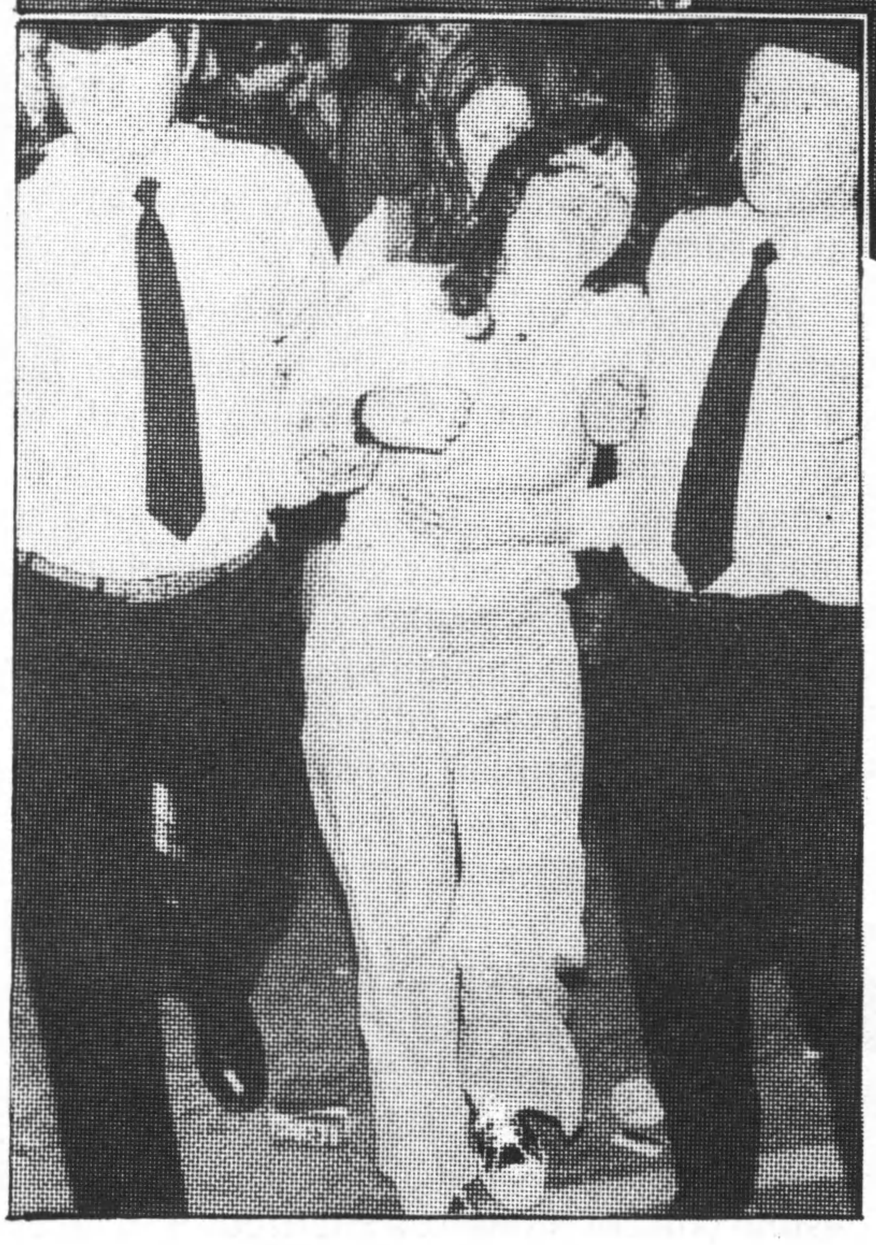

1950'li yıllardan bu yana, pop konserlerini izleyenler arasında kitlesel isteri yaygınlık kazandı. Ünlü pop grubu Beatles'ın hayranlarının davranışları dillere destandır. Beatles'ın "Help" filminin 1965 yılı Temmuz ayında Londra' daki galasında (üstte) yaklaşık 40 kişi isteri tedavisi gördü. On yıl sonra bir diğer grup olan Bay City Rollers'ın hayranları da benzer bir davranış sergiliyorlar (solda).

Uzmanlar araştırıyor

Bu tür soruşturmalardan iki tanesini **Anne Maguire** yaptı ve 1978'de sonuçları yayımladı. Maguire, bulaşıcı olduğu sanılan bir deri hastalığı salgını konusunu incelemek için çağrılmıştı. Yönetim, ne yapılması gerektiği konusunda önerilerini istiyordu. Her iki olayda da ilk kurbanlar gerçekten de deri iltihabına (dermatit) yakalanmışlardı.

Ne var ki, hastalığın işçilerin görevleriyle bir ilgisi yoktu. Öteki işçiler de aynı belirtileri göstermişlerdi. Ancak daha sonra, bunların aynı hastalığa tutulmadıkları anlaşıldı. Zaten, hastalığın yaptıkları işle, veya kullandıkları malzemeyle bir ilgisi olmadığı anlaşılınca, belirtiler de ortadan kalktı.

Araştırmalar yetersiz kalıyor

Eğer bu tür olaylara sık sık rastlanıyorsa, bunlar neden bildirilip kayıtlara geçmiyor? Bu konuda dikkat çeken nokta, Anne Maguire'in soruşturmayı yapmaya, bir deri hastalıkları uzmanı olarak çağırıldığıdır. Olayların çoğunda psikiyatrlara ya da klinik psikologlarına danışılmıyor. Colligan ve Smith'in belirttiğine göre, araştırma ekibi genellikle bir endüstriyel temizlik uzmanından, bir hemşire ya da asistandan, bir fizikçiden, bazen de bir toksikologdan oluşuyordu.

Eğer bunlar olaya bir açıklama getirmiyorsa, o zaman isteri olasılığı ortaya çıkıyordu. Ama o ana kadar da salgın bittiği için yönetim soruşturmaya son veriyordu. Sonuç raporu ise, yetkililer tarafından bir kenara atılıyordu.

Ruhsal ilişkiler

İsterinin üçüncü anlamı ise, "Ruhsal bulaşma"dır. Yani, bu anlamda ne biçimde

olursa olsun, tüm belirtileri bulaştıran, ama henüz açıklanamayan bir sistem vardır. Bu alandaki bilgiler, çok az olduğu için, çok az araştırma yapılıyor. Okullarda patlak veren olayların çoğu da bazen hiç araştırılmıyor.

En azından, rahatsızlığın belirtileri anababaların tazminat davası açmalarına yol açacak cinsten değilse, bunlarla ilgilenilmiyor. Olayın sorun haline getirildiği durumlarda ise, başlıca iki yönde şüpheleniliyor: Yemekler, merkezi ısıtma ya da havalandırma sistemleri. Bakteriler ya da gaz kaçakları bulunmazsa, yetkililer, isteri teşhisi konmasın diye, âdeta olayı hasır altı ediyorlardı.

Toplu yerlerde

Ne var ki, salgın isterinin en çok görüldüğü yerlerin okullar olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bu şekilde gösterilen birkaç olay yakından incelendi ve tıp yayınlarında bunlara ilişkin raporlar yayımlandı. Birbirlerinden olmakla birlikte, genel olarak alışılmış belirtiler vardı: Baş dönmesi, bayılma, baş ağrısı, titreme, hissizleşme, üşüme ya da aşırı ısınma, karıncalanma, çeşitli ağrılar, adale gerilmesi, çarpıntı, nefes darlığı çekme, mide bulantısı ve kusma.

Bazen, isteri lafının akla getirdiği belirtilere de rastlanıyor. Örneğin gerilim ya da kişilik çözülmesi gibi. Kurbanlar garip bir sesle, bazen de yabancı dille konuşuyorlar. Fakat bu tür belirtiler çoğu kez kurbanların küçük bir azınlığında görülüyor.

Kitlesel isteri

Ancak, bu şekilde patlak veren bazı olaylar dehşet vericiydi. Özellikle 1630'lu yıllarda Loudun manastırında ortaya çıkan salgın gibi. Yazar **Aldous Huxley,** bu salgına **Loudun Şeytanları** adlı kitabında değindi. Olay filme de alındı. Öte yandan Hitler'in Alman halkı üzerindeki hâkimiyeti, Nuremberg ve diğer yerlerdeki mitinglerde kitlesel isteriyi körüklediği düşünülebilir.

Böyle bile olsa, yine cevaplanmamamış birçok soru var. Bu olayların sebebi nedir? Neden bu garip yöntem izleniyor? Kurbanlar hangi yöntemle seçiliyorlar? (Çünkü herkes buna tutulmuyor). Okul çocukları neden daha yatkın oluyorlar? Bu bozukluğu bulaştıran güç nedir?

İsterilerin, kurbanlarına yararlı etkileri olabilir mi? Sayfa 832'de.

Adolf Hitler büyük bir insan kitlesinin isterik davranışlarını algılıyordu. Bunu nasıl sömüreceğini de iyi biliyordu. Nuremberg mitinglerinde yüz binlerce Almanın politik kuşku ve ayrılıklarını unutmalarını sağladı. Alman toplumu, önderleri olarak , Hitler'e bağlılık yemini ettiler (altta).

Rüyayı arıyorlar

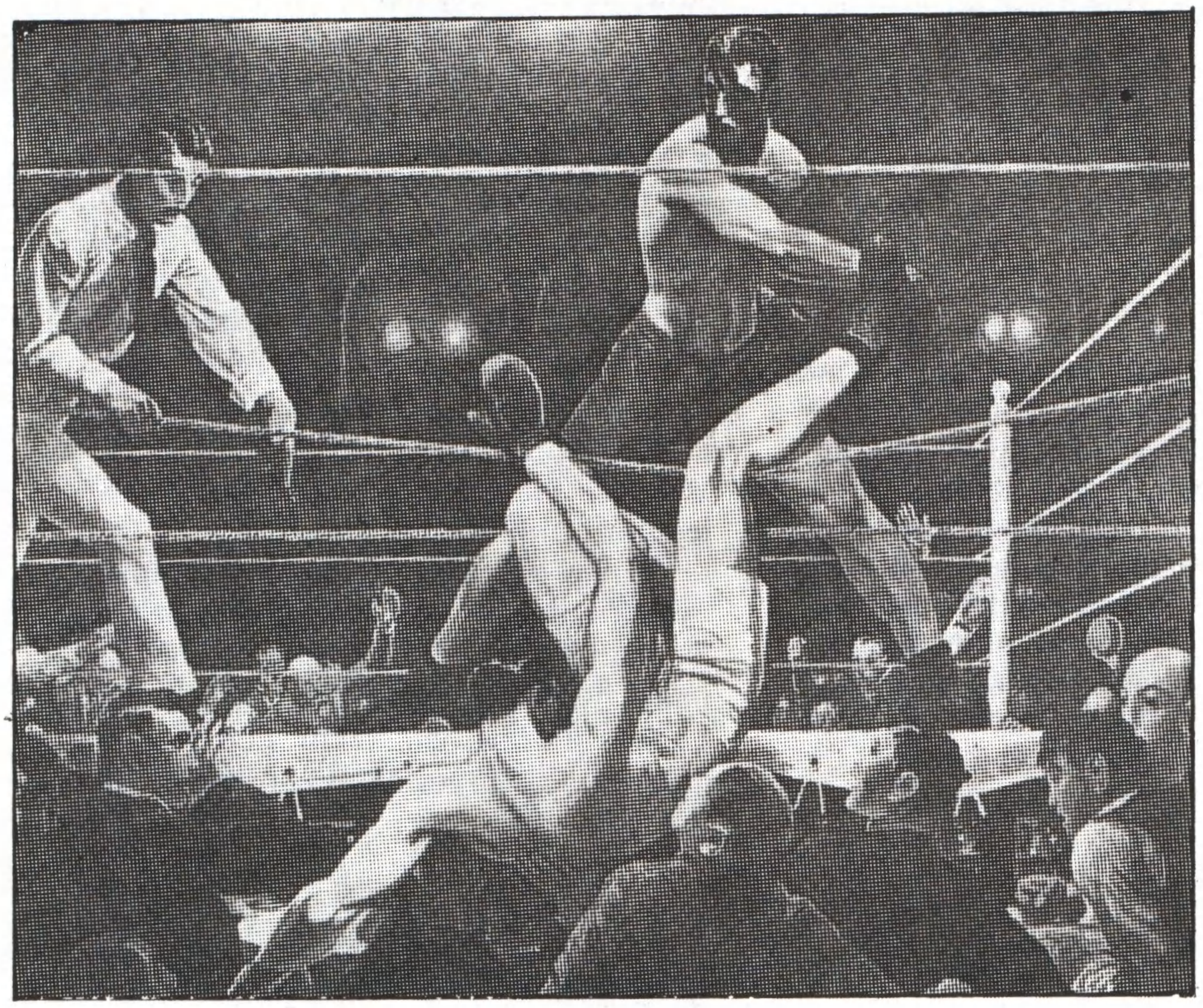

Bilim adamları, "rüya laboratuvarlarında" birbiri ardına psişik deneyler yapıyorlar. Özellikle telepati ve kehanet konularında ilginç sonuçlar elde ediyorlar. Aşağıdaki yazıda rüyada duyu dışı algılama deneylerine ve bu alanda sağlanan başarılara değiniliyor.

NEW YORK EYALET Üniversitesi'ne bağlı Maimonides Tıp Merkezi laboratuvarlarının birinde, bir rüya deneyi yapılıyordu. Deneye katılan kişi, bir rüya görüyordu: *"Bir boks karşılaşmasına bilet bulmak için Madison Square Garden'a gitmek zorundayım... Çevrede serseriler var, herkes birbiriyle kavga ediyor."*

Bu rüyayı gören kişi aslında, ince duygulu bir sanatçı. İlk bakışta, neden bu tür bir rüya gördüğüne bir anlam vermek zor. Üstelik bu kişi, boksa hiçbir zaman ilgi duymamış, hele bir kavgaya ise asla katılmamış biri. Fakat bunun bir nedeni vardı.

Deneyin yapıldığı yere "rüya laboratuvarı" adı veriliyor. Denek, uyku sırasında beyin faaliyetlerini gösteren bir aygıta bağlıydı. Rüya görmeye başladığında, bu aygıtın ekranındaki çizgilerin hareketlendiği görüldü. Deneyi yürüten araştırmacılar hemen onu uyandırıp rüyasını anlatmasını istediler.

Bir boks karşılaşması. Bu resim, rüyada telepati araştırmaları için geliştirilen aygıttan rasgele seçildi (üstte).

Dr. Montague Ullman, rüya laboratuvarlarında deneye katılan bir kişinin rüya sırasında beyin dalgalarını incelerken görülüyor (altta).

Rasgele bir resim

Bu sırada laboratuvarın bir başka bölümünde, bir kadın denek, önündeki özel bir aygıttan rasgele seçtiği bir resme dikkatlice bakıyordu. Derin bir konsantrasyon içinde resimde gördüklerini, diğer bölümde uyumakta olan sanatçıya "göndermeye" çalışıyordu. Resimde ise, Madison Square Garden'da nakavt olarak ringin dışına fırlayan boksör **Jack Dempsey** görülüyordu.

Rüyada telepati deneyleri

Bu tür deneyler, Maimonides rüya laboratuvarında yaklaşık 20 yıldır yapılıyor. Deneyler, uyuyan denekler ile uyanık durumdaki deneklerin arasındaki telepatik bir ilişkiye dayanıyor. Verici denek, uykudaki alıcıya genellikle önündeki bir resmi ya da fotoğrafı gönderiyor. Ekibin oldukça yetenekli iki deneği var. Alıcı denek, **Sol Feldstein** adında doktora öğrenimi gören bir öğrenci. Diğeri ise, Dr. **William Erwin.** Araştırmacıların belirttiğine göre, bu tür rüyada telepati deneylerinde şans yüzdesi binde bir.

Rüyasındaki adamı yolda gördü

Rüyada telepati deneyleri sırasında alıcı, vericinin mesajını almakla birlikte, bazen de rüyasında geleceğe ilişkin bir olay görebiliyor. Böyle bir deneyimi Maimonides ekibinin başkanı psikiyatrist Dr. **Montague Ullman** yaşadı. Dr. Ullman bir gece rüyasında, yine bir rüya araştırmacısı olan Dr. **Krippner**'ı gördü. Yüzünde kanayan bir yara vardı. Dr. Ullman rüyadan o kadar etkilenmişti ki, sıçrayarak uyandı.

Ertesi gün New York'un bir bölgesinde caddede yürürken birden karşı tarafta bir ayağını sürüyerek yürüyen bir adam gördü. Bu adamın Dr. Krippner olduğunu düşündü. Fakat ona kentin bu kesiminde rastlaması olanaksızdı. Gene de caddenin karşı tarafına geçip adama yaklaştı ve onun Dr. Krippner olmadığını gördü. Fakat asıl şaşırtıcı olan, adamın yüzünde bir yara vardı. Yaranın yeri ve büyüklüğü, bir gece önce rüyasında gördüğü ile tıpatıp aynıydı.

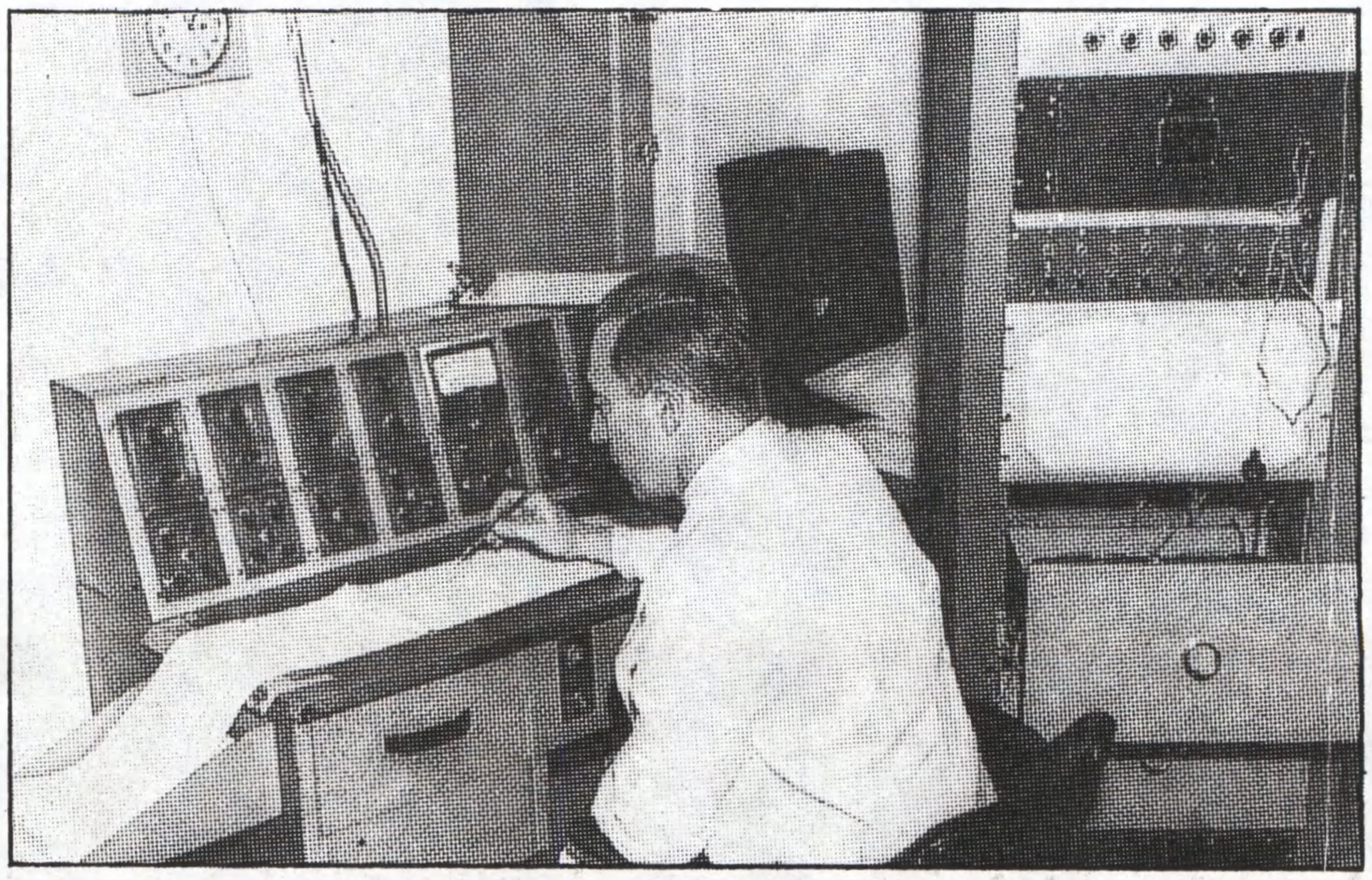

1971'de Maimonides rüya laboratuvarında ilginç bir rüya telepati deneyi yapıldı. Bu deneyde Amerikalı bir müzik grubu olan Grateful Dead'in izleyicileri "verici", Malcolm Bessent adında bir İngiliz psişik ise (üstte) "alıcı" görevini üstlendiler. Deney 6 gece boyunca sürdü. Bir gece vericilerden biri, bedenin 7 enerji merkezini (şakralar) gösteren bir imaj gönderdi (sağda).

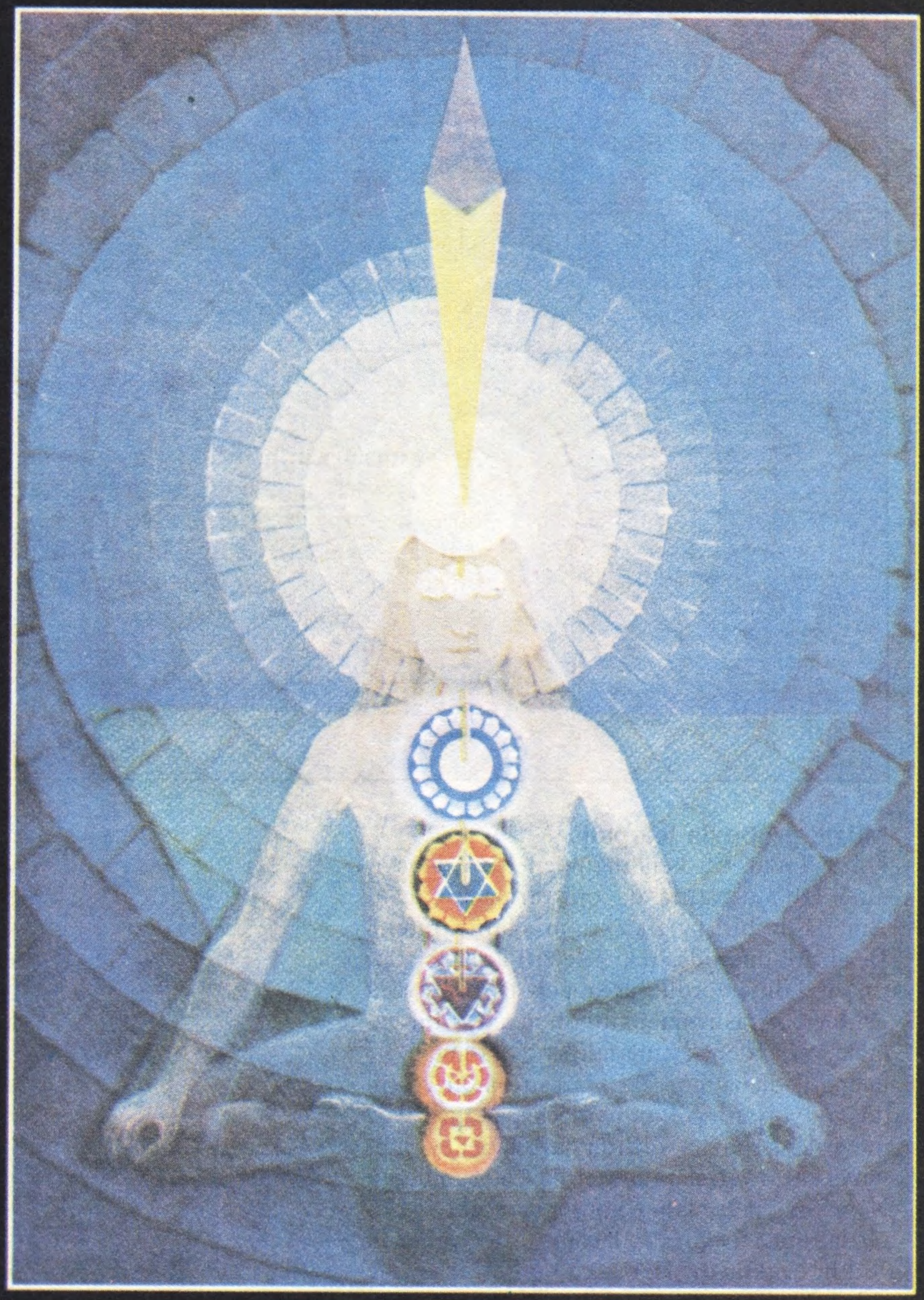

Rüyalar nasıl izleniyor?

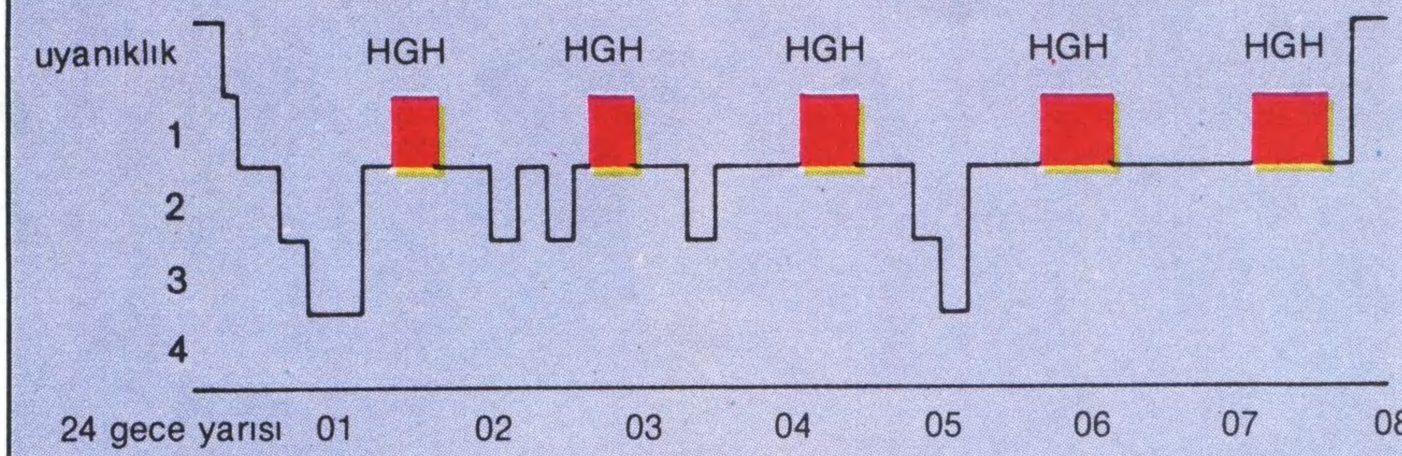

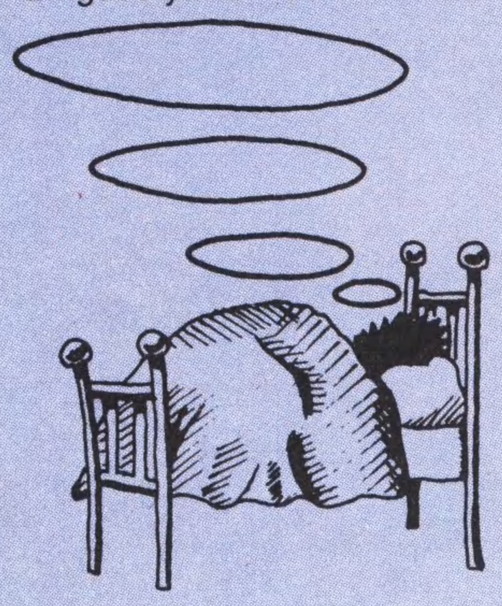

Araştırmacıların belirttiklerine göre derin ve yüzeysel uykunun birbirini izleyen düzenli aşamaları var. Psikologlar, beyinden yayılan elektrik dalgalarını esas alarak bir tür sınıflama yapıyorlar. Buna göre 1. basamak, uykunun en hafif olduğu aşama. Bu düzeyde beyin dalgaları neredeyse uyanıklık dönemindekiyle aynı. 2. ve 3. basamaklarda uyku giderek ağırlaşıyor. 4. basamak ise uykunun en derin olduğu dönem. Bu aşamada beyin dalgaları oldukça yavaşlıyor. Tüm vücut ve kaslar tamamiyle gevşemiş durumdadır. Bu hal bir zaman sürer. Fakat 1,5 saat sonra beyin dalgaları, birden 1. basamaktaki durumuna döner. Beyin dalgalarındaki bu hareketlenmeye rağmen vücut yine 4. basamaktadır, yani bir anlamda vücut uyuyor, fakat beyin dalgaları uyumuyor. Bu sırada gözler de, kapalı göz kapaklarının ardında hızlı hızlı hareket etmeye başlar. Araştırmacılar buna HGH (hızlı göz hareketi) adını veriyorlar.

HGH süreçleri en azından 20 dakika sürer. Çeşitli laboratuvar deneyleri, kişinin HGH sırasında rüya gördüğünü ortaya koyuyor. Belki rüya diğer aşamalarda da görülüyor ama bir rüya deneyi yapılıyorsa, bunu saptamanın en ideal zamanının HGH sırasında olduğu belirtiliyor. Eğer kişi HGH sürecinin sonlarına doğru uyandırılırsa, gördüğü rüyayı tüm ayrıntılarıyla hatırlayabiliyor.

Müzik grubuyla telepati

Dr. Ullman, bu kendiliğinden rüya deneyimini laboratuvarda da oluşturmaya çalıştı. Amerikalı bir müzik grubu olan **Grateful Dead,** Maimonides'teki telepati araştırmalarına ilgi duyuyordu, bu amaçla laboratuvara geldiler. Araştırma ekibinin üyeleri birden fazla verici denek kullanılırsa daha güçlü bir telepatik iletişimin söz konusu olabileceğini düşünüyorlardı. Bunu incelemek için de müzisyenlerin de yardımıyla bir deney yapmaya karar verdiler. Grateful Dead topluluğu New York'ta toplam 6 konser verecekti. Konser salonu deneyin yapılacağı yerden yaklaşık 70 km uzaktaydı. Her gece konseri izlemeye gelen 2000 kişi de vericilik yapacaktı.

Alıcı olarak da bir İngiliz psişik **Malcolm Bessent** kullanıldı. Bessent, her gece 70 km ötede konser başlarken uykuya yatıyordu. Bu arada araştırmacılar da dikkatle aygıtları izliyorlardı. Deneyden oldukça başarılı sonuçlar alındı. Bessent 6 gece boyunca, gerek Grateful Dead, gerekse de izleyiciler ile ilgili rüyalar gördü. Başarı oranı altıda dörttü.

Felaketi önceden gördüler

Psişik araştırmacılar, rüyalar aracılığıyla geniş bir şekilde normalötesi bilgiler elde edilebileceğini uzun zamandır biliyorlar. Örneğin 1966'da, Aberfan felaketi diye bilinen olayı, önceden bir kişinin rüyasında gördüğü anlaşıldı. İngiltere'nin Galler yöresinde bir köy olan Aberfan'da söz konusu tarihte bir kömür madeninin çökmesi sonucunda 144 kişi ölmüştü. Olayı araştıran Dr. **John Barker,** 31 değişik kişinin kazayı önceden çeşitli şekillerde bildiğini saptadı. Bunlardan 28'i kazayı rüyalarında görmüştü.

Rüya dışarıdan izlenebilir

1950'lere kadar birçok rüya araştırmacısı, önemli bir sorunla karşı karşıya idi. Çünkü çoğu kişi ya rüyasını hiç hatırlamıyor ya da unutuyordu. Fakat bir zaman sonra, insanın rüya görürken bazı aşamalardan geçtiği anlaşıldı. Sözgelimi, kişi, tüm uyku süreci boyunca rüya görürken belirli zaman aralıklarıyla gözlerinin hareket ettiği fark edildi. Araştırmacılar bu durumu "hızlı göz hareketi" (HGH) şeklinde adlandırdılar. Bu yaklaşım şekli, araştırmacıların çalışmalarını oldukça kolaylaştırdı. Çünkü uyuyan bir deneğin gönderilen telepatik mesajı en uygun alabileceği zamanın, HGH sırasında olduğu gözlemlendi.

Rüyanın bilincinde olmak

Rüya araştırmacılarının her zaman ilgisini çeken ve "açık rüyalar" adı verilen bir rüya türü var. Bu terim, çok berrak bir şekilde hatırlanan rüyalar için kullanılıyor. Fakat daha önemlisi, bu tür rüyalarda kişi, o anda uykudadır ve rüya gördüğünün bilincindedir. Hatta rüyayı gören kişi, rüyasını son derece objektif olarak değerlendirebilmekte ve rüyayı sürekli denetimi altında tutabilmektedir.

Açık rüyalar, uzun yıllardır araştırmacılar için bir tartışma ve araştırma konusu oldu. Hollandalı bir araştırmacı olan Dr. **Van Eeden,** daha 1896 yılında kendi gördüğü rüyaları kaydedebiliyordu. Yaklaşık 3 yıllık bir çalışmayla, kaydettiği toplam 352 rüyasının içinden açık rüyalar belirlemeye çalıştı.

Rüyasında haber verdi

Onu son derece etkileyen bir rüyası şöyleydi: *"1903 Mayıs'ında gördüğüm rüyada, kendimi Hollanda'nın küçük bir kasabasında gördüm.*

Orada, bir zaman önce ölmüş olan enişte mle karşılaştım. Gördüğüm kişinin o olduğunun da kesinlikle bilincindeydim. Beni epey sarsacak bir ticari bunalımdan söz etti. Bu bunalımda yaklaşık 10.000 Hollanda lirası zarara uğrayacaktım. Daha sonra tüm bu söyledikleri biraz farklı bir şekilde gerçekleşti. Keşke zararım onun söylediği kadar olsaydı. 1903'te ülke gerçekten büyük bir ticari bunalım yaşadı. Rüyayı gördüğüm yıllarda kesinlikle bu tür bir belirti yoktu. Benim uğradığım zarar ise enişte min belirttiğinden 20 kat daha fazlaydı."

Rüyalar ile DDA

Hull Üniversitesi'nde psikoloji araştırmaları yapan Dr. **Keith Hearne** ise, açık rüyaları inceleyerek, rüya olgusuna yeni bir yaklaşım getiriyor. Dr. Hearne, rüyalar ile duyu dışı algılama (DDA) arasında yakın ilişkiler olduğunu belirtiyor. Araştırmalarına göre her gece İngiltere'de yaklaşık 400.000 kişi kâbus şeklinde rüyalar görüyor. Dr. Hearne'e göre bu kâbus rüyalar ile ileride gerçekleşecek olaylar arasında birtakım benzerlikler bulmak çok kolay.

Rüyanın fizik belirtileri

Dr. Hearne'nin daha başka bulguları da var. Sözgelimi, uykuda rüya gören bir kişinin sadece gözleri hareket etmiyor. Bunun yanı sıra, adalelerinde de zaman zaman kuvvetli kasılmalar oluyor. Fakat kişi rüya sırasında, bir açık rüya gördüğünün bilincinde olsa bile bu durumu o sırada araştırmacıya bildiremiyor. Dr. Hearne, uykudaki kişi ile araştırmacı arasında belirli düzeyde bir iletişim kurmak amacıyla bir deney yapmaya karar verdi.

Bu deneyde, denek olarak kullandığı **Alan Wardsley** ile şöyle anlaştılar. Wardsley açık rüya görmeye başladığında gözlerini 8'er kez hareket ettirecekti. Hull, rüya laboratuvarında bu tür bir iletişimi ilk kez 1975 Nisan'ında gerçekleştirdi. Önceden düzenlenmiş bir kodlama sistemiyle deneğin rüyada gördükleri saptanabildi.

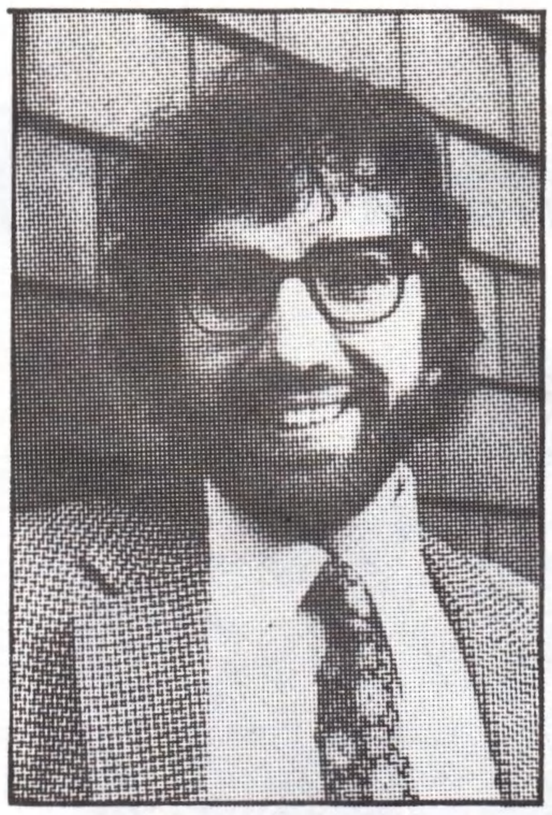

Dr. Keith Hearne (en üstte), rüya araştırmalarında yeni ve ilginç yaklaşımlarıyla tanınan biridir. Geliştirdiği bir "rüya makinesi" ile, görülen rüyaya ilişkin birtakım bilgiler edinebildiğini belirtiyor. Dr. Hearne, bu aygıt aracılığıyla rüya gören kişinin solunumundaki sıklıktan, gördüğü rüyanın "açık rüya" olup olmadığını saptayabiliyordu. Dr. Hearne aynı zamanda deneğin rüyasını kendinin yönetmesini de öngörüyor (üstte).

Rüya makineleri

Dr. Hearne, laboratuvarda 45 gece boyunca yürüttüğü dizi deneylerdeki bulgularına dayanarak rüyaların bilinçli bir şekilde kontrolünü sağlayan bir tür "rüya makinesi" geliştirdi. Aygıt, deneğin bileklerine çok düşük bir akım vermek suretiyle birtakım sinyaller alınması esasına dayanıyordu. Uykuda olan kişi bu şekilde, bir rüya gördüğünün bilincine varıyordu.

Dr. Kenneth Hearne, rüya araştırmaları sırasında bir diğer önemli noktayı da keşfetti. Uykudaki kişinin rüya gördüğünü belirten bir diğer işaret de soluk alıp vermelerdi. Rüya sırasında soluk alıp vermeler sıklaşıyordu. Bu durumu saptamak için de daha değişik bir aygıt kullanıldı. Uyuyan kişinin başucuna yerleştirilen bu özel aygıtın kadranından, solukların düzenini ve sıklığını anlamak mümkün oluyordu.

Psişik bir bağlantı

Rüyalar çok eski zamanlardan beri insanlığın ilgisini hep çekti. Rüyaların gizem dolu bir geçit olduğu ya da başka bir deyişle olağanüstü bir bilgi kanalı olduğuna inanılırdı. Öte yandan çeşitli inanç sistemlerinde, insanın en duyarlı olduğu zamanın uyku sırasında olduğu vurgulanır. Zaten çağlar boyunca mistiklerin ve peygamberlerin hep rüyalarında gökyüzüne çıktıklarından, birtakım ilahi bilgileri genellikle rüya sırasında aldıklarından söz edilir. Araştırmacılar bu benzeri değerlendirmelerden, insanın uyku sırasında bir tür psişik etkinlik içerisine girdiğini belirtiyorlar. Çağdaş rüya araştırmaları özellikle bu yönde yapılıyor. Psişik araştırmacıların son derece ilgisini çeken açık rüyalara ise bu araştırmalarda daha çok önem veriliyor.

Psişik olaylar çözümlenebilir

Dr. Kenneth Hearne şöyle diyor: *"Eğer rüyaları bir tür psişik hal olarak kabul edersek, açık rüyalar DDA deneyleri için son derece ideal bir araştırma alanıdır. Açık rüyaların üzerinde ısrarla durmalıyız. Çünkü kanımca psişik olayların, kısmen de olsa çözümüne ancak bu yoldan ulaşabiliriz."*

Daha fazla bilgi için:

An experiment with time, J.W. Dunne, Faber 1927.

Dream worlds, Stuart Holroyd, Aldus 1976.

Dream telepathy, M. Ullman, S. Krippner, and A. Vaughan, Turnstone 1973.

Ruh bedenden ayrılamayınca...

Zaman zaman dünyanın çeşitli yerlerinde, aradan yüzlerce yıl geçtiği halde çürümemiş cesetler bulunuyor (Bkz. sayfa 595). Üstelik bu tür cesetlerde herhangi bir koruyucu maddeye rastlanmıyor. Bir görüşe göre öldükten sonra bedenin çürümemesine ruhun dünyaya olan bağlılığı neden oluyor.

BOZULMAYAN CESETLERLE ilgili çok sayıda örneğe, Katolik Kilisesi'nin aziz kayıtlarında rastlanır. Bunlar, kilise tarihçisi Rahip **Thurston**'ın deyişiyle, "mezarın dehşetine karşı koyan" mistiklerin bedenleridir. Ne var ki, çürümeye karşı direnen cesetlerin sadece Katoliklerde görüldüğü söylenemez. Bunlara Hıristiyan Kilisesi'nin tüm mezheplerinde, hatta diğer dinler arasında da rastlanıyor. Örneğin, **Budist Azizlerin Yaşamı** adlı Çin tarihinde, Katolik kayıtlarına son derece benzer tanımlamalar var.

564 yıllık olmasına rağmen

Ch'an (ya da Zen) ulularının en iyi bilinenlerinden biri olan **Hui Neng**'in öyküsü de bunlardan biri. Hui-Neng, M.S. 712 yılında öldü. Kwantung eyaletinde ders vermekte olduğu Kuo-en manastırına gömüldü. Sung Hanedanı'nın çöküşü sırasında, 1276 yılında Moğol askerleri onun vücudunu mezarından çıkardılar.

Cesedin mucizevi bir şekilde korunmuş olduğuna ilişkin rivayetlerin doğru olup olmadığını anlamak istiyorlardı. Ölümünden 564 yıl sonra bile Zen üstadının derisi hâlâ esnek ve parlaktı. Hiçbir bozulma ya da büzülme emaresi görünmüyordu. Askerler merakla gövdeyi yardılar. Kalp ile karaciğerin kusursuz durumda olduğunu gördüler. O kadar etkilenmişlerdi ki, kutsallığa daha fazla tecavüzde bulunmadan hemen oradan uzaklaştılar.

Danimarka'da, Demir Çağı'ndan kalma bir Tollund insanının başı. Boğularak öldürülen bir kurban olan bu adamın başı, kusursuz biçimde korunmuştu (üstte).

1792'de Philadelphia'da ölen Wilhelm von Ellenborgen'in cesedi. Vücudun büyük bir bölümü "adipocere"ye dönüşmüştü. Adipocere, yakınlarda yer altı suyu bulunduğu zaman ortaya çıktığı sanılan sabunsu bir maddedir (altta).

"Aziz mertebesine yükselsin"

Olaylar bugün de sürüyor. Katolik Kilisesi dışında rastlanan örnekler de bunu açıkça doğruluyor. 1977'de, İspanya'daki Espertinas'ta bulunan bir aile mezarı, yöreden bir erkeğin cesedini gömmek için açıldı. Zangoç ve yardımcıları, adamın 40 yıl önce ölmüş oğlunun cesedinin hâlâ bozulmadığı görünce şaşırdılar.

José Garcia Moreno adındaki bu kişi, 1937 yılında 11 yaşındayken menenjitten ölmüştü. Aile, çocuğun cesedinin gömülmeden önce ilaçlandığı yolundaki iddiaları reddetti. Kısa süre sonra, tüm köy halkı, çürümüş kefeni içindeki cesedi görmeye geldi. İnsanın böyle bir "lütfa uğraması" için mutlaka bir aziz olması gerektiğini düşündüler. Resmen aziz mertebesine yükseltilmesi için de Roma'ya talep üstüne talep yağdı. Ancak kilise bu olaya hiç ilgi göstermedi.

Pürüzsüz güzelliği bozulmadı

Dinsel yanı pek ağır basmayan bir olay daha ışığa çıkmıştı. 1644 yılında **Zofia Bosniakova** adında güzel bir Macar kontes 35 yaşında öldü. Kontes iki kez evlenmiş ve bir erkek çocuk doğurmuştu. Genç kadın 17 yaşında evlendikten bir yıl sonra ilk kocası öldü. İkinci kocası **Franco Wesselenyi,** tanınmış bir silahşor ve diplomattı. Ne yazık ki, aynı zamanda önüne gelenle alenen düşüp kalkmaktan çekinmeyen bir adamdı.

Bir efsane nasıl doğdu?

1980 yılında Nijerya'daki antik Kano kentinde, bir dini isyan patlak verdi. Askeri birlikler bu isyanı bastırmaya çağırıldı. İsyanı kendini peygamber ilan eden **Muhammadu Marwa** adında bir kişinin taraftarları çıkarmıştı. Marwacılar, İslam inanışlarına karşı çıkan bir kitleydi. Marwa, 1960'lı yıllarda karargâhını Kano'ya kurdu. O tarihten sonra da yanına 10 bine yakın mürit topladığı söyleniyor. Onun mezhebi ile Müslümanlar arasındaki gerilim, 1980 Aralık'ında bir ayaklanma ile noktalandı. Bu ayaklanma sırasında aralarında Marwa'nın da bulunduğu 8 bine yakın kişi öldü.

Marwa önce çıplak toprakta, derin kazılmamış bir mezara gömüldü. Aradan üç hafta geçince, hükümet, cesedinin mezardan çıkarılıp, kent morgunda buz üstüne yerleştirilmesine karar verdi (solda).

Bunun üzerine genç kontes, Kuzey Slovakya'daki Strecno Şatosu'na çekildi. Basit ve dindar bir hayat sürdürerek burada öldü. 1689 yılında şatoda yenileştirme çalışmaları yapılırken, tabutu açıldı ve pürüzsüz güzelliği ortaya çıktı. Yöre tarihinde şöyle deniyor: *"Strecno'nun hanımı (Leydi), gerçi azizlik mertebesine yükseltilmedi ama, Çekoslovakya'daki Teplice-Sanov'da bir kilisede, yatıyor. Üzerinde kendi diktiği bir elbise olan kontesin cenazesi açık tabutta teşhir ediliyor. Ölümünden 336 yıl sonra, hâlâ güzel!"*

"Tanrı cesedimi çürütmesin"

Başka bir olay ise, bu hikâyelerin çoğundaki dindarca ahlaka aykırı bir örnek getiriyor. Bu hikâye, **Christian Kahlbutz**'adlı Alman şövalyenin cesediyle ilgili. Kahlbutz, 1675 yılında İsveçli işgalcilere karşı anavatanı Brandenburg'u kahramanca savunarak kendisini akladı. Oysa Kontes Zofia'nın ikinci kocasından kendisine kalan bir şöhreti vardı. O, kendi ülkesinde tam bir zorbaydı.

Çeşitli suiistimallerinin yanı sıra, "efendi hakkı" adı verilen âdet üzerinde ısrar etmesiyle de tanınırdı. Bu feodal görenek uyarınca, bir derebeyi, iki köylünün düğün gecesinde damatlık hakkını ilk kullanan kişi olmak hakkına sahip oluyordu.

Kahlbutz, kendi 11 çocuğunun yanı sıra, yöredeki kızlardan 30 çocuk daha edinmişe benziyordu. Hatta bunlardan bir tanesi kendisiyle ilişki kurmayı reddedince, kızın nişanlısını öldürürek intikam aldı. Kız onu mahkemeye verdi. Ama derebeyi, hem toplumsal konumu sayesinde, hem de mahkemede büyük bir ciddiyetle ettiği yeminle, cezalandırılmaktan kurtuldu. Kahlbutz, şöyle demişti: *"Eğer katil bensem, o zaman Tanrı cesedimi çürütmesin."*

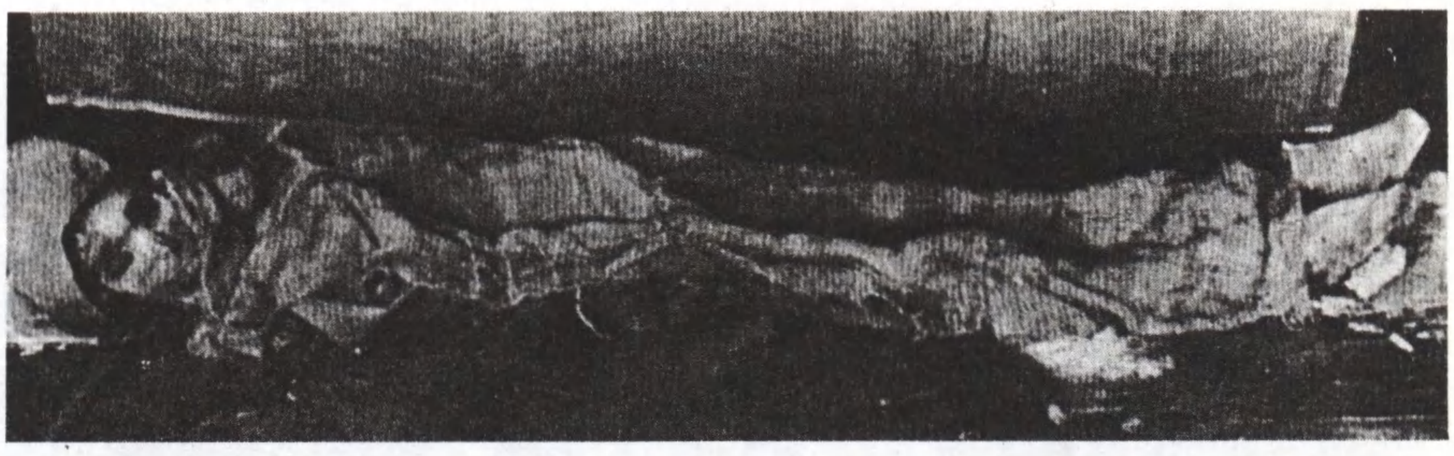

Loulanlı genç kadının cesedi, 1981 yılında Çin'in uç bölgelerinden Xinjiang eyaletinde mezarından çıkarıldı. Uzmanlar, 6470 yıllık bu mumyanın dünyanın en eski mumyası olduğunu söylüyorlar (en üstte).

Cesedi 1927 yılında mezardan çıkarıldığında Julia Buccola Petta öleli altı yıl olmuştu. Canlıymış gibi kalmasının bir mucize olduğuna inanıldı. Bu fotoğraf bir plaket haline getirildi (üstte).

1702'deki ölümünden sonra, 90 yılı aşkın bir süre sonra, malikânenin yeni efendileri yerel kiliseyi yenileştirmeye girişmişlerdi. O sırada şövalyenin tabutunda yatan çürümemiş cesedi de ortaya çıktı. Böylece herkesin işlediğine inandığı suçu, açıkça doğrulanmış oldu.

Ziyaretçileri çok

Bu hikâyenin, büyük ölçüde tuhaf bir karışımdan oluştuğuna şüphe yok. Folklor ile yerel ahlakçıların fırsatçılığı bir araya gelerek, böyle bir karışım oluşturmuş olabilir. Ancak şövalyenin cesedinin olağandışı bir biçimde korunması, doğrulanabilir bir olaya benziyor. 1936 Berlin Olimpiyatları sırasında arabalar dolusu ziyaretçi, bu cesedi görmeye geldi. Şövalyenin kahverengiye dönmüş ve kurumuş cesedi, şimdi Doğu Almanya'da bulunan Kampehl köyünde açık bir tabutta duruyor.

Otopsi yapılıyor

Gömüldüğünden beri el değmemiş halde kalan kefenin üzerine o kadar çok kişi yazı yazdı ki, tabutun üzerine cam bir kapak koydular. 1895 yılında ise ünlü bir patolog olan **Rudolf Virchow,** cesede bir otopsi yaptı. Bu otopside, cesedin bozulmaması için kullanılan koruyucu maddelere rastlamadı. Virchow, iç organlarla vücudun genel durumunun da şaşılacak kadar iyi olduğunu

belirtti. Berlin'den yola çıkan bir başka heyet de bu konuyla ilgilendi. Heyet, çeşitli teorileri inceleyip deneye tabi tuttu. Ancak olay, tıpkı cesedin kendisi gibi, bulmaca niteliğini korudu.

Koruyucu madde kullanılmıyor

Bozulmayan cesetlere ilişkin öne sürülen çeşitli varsayımlar var. Öncelikle, çeşitli türlerde cesedi koruyucu maddelerden söz ediliyor. Ancak, doğru olduğu tam anlamıyla kanıtlanan olayların çoğunda, bu ihtimal göz ardı edilebilir. Tıbbi incelemeler sonucu cesetlerin hiçbirinde koruyucu madde kullanılmadığı anlaşıldı. Ayrıca, iç organlar da çıkarılmamıştı. Oysa koruyucu madde kullanmak için bu işlemin yerine getirilmesi gerekir. Ancak, Aziz **Francis Xavier** olayında olduğu gibi, bazen iç organlar, kutsal birer emanet olarak saklanmak üzere çıkarılıyor. Cesedin bozulmadığı da, mezar, kutsal emanetleri almak için ilk kez açılışında ortaya çıktı.

Kasvetli bir Capuchin keşişleri sergisi. Sicilya'da, Palermo'daki katakomplarda, bir sürü kopuk bebek gibi asılı duruyorlar. Havaya maruz şekilde bırakılan cesetler, gömülenlerin sekiz katı hızla çürüyor. Ancak bu katakomplardaki havanın gizemli bir özelliği var. Bu hava, cesetleri kurutuyor ve doğal mumyalar haline getiriyor (altta).

Mumyalanmadığı halde...

Incorruptibles adlı kitabın yazarı **Joan Cruz,** çürümeden kalmış cesetleri genel olarak üç kategoriye ayırıyor. Kasıtlı olarak muhafaza edilenler, tesadüfen ya da doğal olarak korunan cesetler ve bir de gerçekten zamana meydan okuyanlar. İkinci kategoriye girenlerin de, sıradan bir açıklamaları olması, aslında büyülerinden pek fazla bir şey kaybettirmiyor. Rahip Thurston ve Cruz, insan cesetlerinin korunması açısından üne kavuşmuş olan birçok yerin adını veriyorlar. Üstelik, bu cesetlerin her zaman mumyalanmış olması da gerekmiyor.

İlaçlama yoluyla mümkün

Cruz, 1954 yılında Şili'deki bir dağ mağarasında bulunan doğal mumyadan söz ediyor. Bunun, 500 yıl önce, kurban edilmek üzere ilaçla uyuşturulup orada donmaya bırakılan bir erkek çocuğun cesedi olduğu sanılıyordu. Öte yandan Danimarka, İrlanda ve İskoçya'da da Demir Çağı'ndan kalma kusursuz durumda cesetler bulundu. Ancak doğal kimyevi süreçler, bunların renginin değişmesine yol açmıştı. Alkol, formaldehit, bal, rom, kum, tuz ve başka birçok olağandışı bileşimle cesetlerin korunduğu da biliniyor. Ne var ki, bunların gerçek anlamda zamana meydan okuyan cesetler olarak nitelendirilmeleri oldukça güç.

İskelet haline gelmiyor

Bazı yerler mezar yeri olarak özellikle seçiliyordu. Çünkü doğal koşullar, çözülmenin başlamasını geciktiriyor ve hızını azaltıyor. Palermo ve Malta'daki Capuchin katakompları, kasvetli örnekleriyle ünlüydü. 19. yüzyılın bir seyyah-yazarı, bunlar konusunda şöyle diyordu: *"Hepsinin sırtında normal olarak giydikleri elbiseler vardı... Deri ve kaslar, çiroz gibi kuruyup katılaşmış. Çoğu 250 yılı aşkın bir süre önce gömüldüğü halde, hiçbiri iskelet haline gelmemiş."*

18. yüzyılda ise, Bremen Katedrali'nin temelleri arasındaki kurşun kaplı yeraltı kemerlerine gömülmek, Alman soyluları arasında moda halini almıştı. Burada, bir işçinin şaşılacak kadar iyi korunmuş cesedi bulunmuştu. İşçi birkaç yıl önce burada ölümle sonuçlanan bir kazaya uğramış ve cesedi bulunamamıştı.

Bebeğin bozulmamış cesedi

Dublin'de St. Michan Kilisesi'nin altındaki kemerli kabirler de benzer özellikleri taşıyor. 1901 yılında kilisede yapılan bir araştırmada, burada bulunan içler acısı bir bebek cesedinden, çarpıcı bir örnek olarak söz ediliyor: *"Tombul bileklerinden hâlâ cenazesinde takılan solmuş, beyaz kurdeleler sarkıyordu."* Tabutun üstündeki tarih ise, 1679'du. Koruyucu etkiye, havanın son derece kuru ve tozdan arınmış oluşunun yol açtığı sanılıyor.

Radyasyon etkisi olabilir mi?

Aynı koşullara Rusya'nın Kiev kentindeki nekropoliste de rastlanıyor. Bugün buradaki çok sayıda kurumuş ceset, açık tabutlarda, üstlerine de cam kapaklar örtülmüş halde yatıyor. Alman şövalye olayında olduğu gibi, Wasserburg Somersdorf Şatosu'nda bulunan cesetler için de radyasyonun, muhtemel bir etken olduğu söyleniyor. Almanya'da Mittelfranken'deki bu şatoda 250 yıllık, kuruyup kalmış cesetler bulundu. Gerçi şato mezarlarında düşük oranda radyasyona rastlanıyor ama, korumanın tek sırrının bu olduğu öne sürülemez. Bütün garip mumyalanma olaylarının tümünü de, gerçekten el değmemiş gibi duran cesetleri de sadece radyasyonla açıklamak olanaksız.

Nemli ve esnek

Söz konusu yerlerin hepsinde bulunan cesetler, sonunda büzülmüş, dehşet verici ölçüde biçimleri bozulmuş ve hepsi kaskatıydı. Joan Cruz'un da belirttiği gibi, gerçek bozulmama olaylarında bu özelliklere rastlanmıyor. Zamana meydan okuyanların cesetleri aradan yüzlerce yıl geçtikten sonra bile oldukça nemli ve esnek olarak kalıyor.

"Sabunsu madde"nin etkisi

Bir başka seçenek ise, sabunlaşma adı verilen garip doğal süreçten kaynaklanıyor. Bu süreçte, isminden de anlaşılacağı gibi, vücut dokuları amonyaklı bir sabuna dönüşüyor. Bu sabunsu maddeyi ise, sertleşmiş dış deri kaplıyor. Sabunsu maddeye "adipocere" adı veriliyor. Adipocere, Latince yağ anlamına gelen "adeps" ve mum anlamına gelen "cera" kelimelerinden oluşuyor. Bu maddeye verilen ikinci bir isim ise, Fransızca, "kadavra yağı" anlamına gelen bir sözcük. Sabunlaşma, çürüme olan yerlerin yakınında, nemli toprağa gömülmekten kaynaklanıyor. Neden bazı durumlarda ortaya çıktığı ve bazı durumlarda çıkmadığı ise bilinmiyor. 1785 yılında Paris'te Kutsal Masumlar Kilisesi'nin mezarlığını temizlemekle görevli **Monsieur Thouret,** cesetlerden çoğunun bu sabunsu maddeye dönüştüğünü gördü:

"Cüsselerinden hiçbir şey kaybetmeyen cesetlerin kendileri, görünürde çürümemiş gibiydi. Kocaman sürfeler gibi kefenlerine sarılmış yatıyorlardı. Kefenlerini yırtınca, tek bir değişiklikle karşılaştık. Gevşek ve yumuşak bir kitleye ya da maddeye dönüşmüşlerdi. Bu kitle ya da maddenin beyazlığı, içinde yattıkları karanlıkta büsbütün dikkati çekiyordu.

Dolgunlukları, gözleri ve saçları, gömüleli aradan beş yıl ya da daha uzun bir süre geçtiği halde hâlâ bozulmamıştı."

Dünyaya bağlılık

Bozulmayan cesetler hakkında çok güçlü bir teori var. Bu teori ruh-beden ilişkisine dayanıyor. Buna göre cesedin bozulmamasının nedeni, ruhun bedeni bir türlü terk etmemesinden kaynaklanıyor. Öyle ki, ruh bedenden ayrılmadığı gibi, bedene sürekli olarak kendine özgü tesir gönderiyor.

Eğer bu tesirler bedene, yani cesede dışarıdan gelen tesirlerden güçlü ise, beden bozulmadan durabiliyor. Ruhun gönderdiği tesirler, dış tesirleri etkisiz kılacak güçte değilse, o zaman beden çürüyor. Sonuçta şu denebilir ki, her çürümeyen bedenin kutsal bir kişiye ait olduğunu düşünmek doğru değildir.

400 yıl sonra canlandırıldı

1552 yılında Kuzeybatı Fransa'da, St. Etienne Kilisesi'nde Kral **William**'ın cesedi resmen mezarından çıkarıldı. Bu olay, büyük bir şaşkınlık yarattı. Askerden yetişme kral, 400 yılı aşkın bir süre mezarda kaldığı halde vücudu ve özellikle yüzü hayret uyandıracak derecede iyi korunmuştu. Kral, sanki yaşıyor gibiydi. Evet, gerçi gömülmeden önce ceset ilaçlanmıştı ama, bu iş kendi döneminin oldukça ilkel yöntemleriyle yapılmıştı. Böyle bir ilaçlama işlemi gören bir cesedin normal olarak yıllarca önce toza dönüşmüş olması gerekiyordu.

Yöreden bir ressama, William'ın ölümünden sonraki portresini yapma görevi verildi (solda). Sanatçı, model olarak cesedi kullandı ama ona çağdaş elbiseler giydirmeyi tercih etti. Böylelikle Kral William, eski bir Rönesans prensi haline geldi.

Antik bir Mısır mumyası. Binlerce yıllık bu mumya şimdi Kahire Müzesi'nde sergileniyor. Mumya, cesedi ilaçlayan kişinin çok gelişmiş becerisinden yararlanmış. Ancak, bu beceri pek ucuza satın alınmıyordu. Ne var ki, sonuçta, süslü mezarların değil, yoksulların son istirahatgâhı olan kızgın çöl kumlarının, en iyi koruma maddesi olduğu keşfedildi (solda).

Daha fazla bilgi için:

The incorruptibles, Joan Carroll Cruz, Tan Books, 1977.

Mystical phenomena, Albert Farges, B.O. Washbourne, 1926.

The physical phenomena of mysticism, Herbert Thurston, H. Regnery, 1959.

DÜNYANIN GİZEMLİ YERLERİ
Glastonbury Kayalığı/İngiltere

Bilinmeyen

İNSAN BEYNİNİN, UZAYIN VE ZAMANIN Bilinmeyen DÜNYASI

KARACAN

4. cilt kapakları bayinizde... Tükenmeden alın!

Bu evlerde Commodore 64 var!

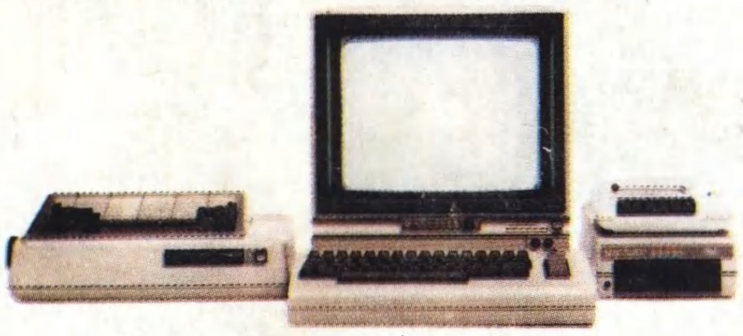

Dünyanın birçok ülkesindeki
milyonlarca ev gibi,
Türkiye'de de binlerce evde
Commodore 64 var şimdi.

Şimdi derslerin yükü daha hafif.
Sınavlara daha bir şevkle hazırlanıyor
geleceğin doktorları, mühendisleri...
Zekâ, beceri oyunları çok iddialı.
Müzik, daha çok kızların tekelinde.

Anneler ev bütçelerini
Commodore 64'le düzenliyor.
Kimileri yabancı dillere
başladı yeniden. Gelecek yılın
ÖSYM sınavı daha şimdiden
çoğu annenin gündeminde.

Eve iş getiren babalar (boş bulurlarsa
Commodore'un başını), çek/senet
hesaplarını, stok kontrollarını,
uzun vadeli planlamaları
kolaylıkla yürütüyorlar.
Commodore 64'ün aile bütçesini
sarsmadan alınabildiğine memnunlar.

Onlara katılın. Çağın gerçeğine
ayak uyduran milyonlarca aileden
biri de siz olun.
Evinize bir Commodore 64 alın.
Bir yenisi katılsın aydınlık pencerelere.

MARKOM

Teleteknik

Commodore'un Türkiye ve K.Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Tam ve Tek Yetkili Distiribütörü

C64

commodore

TELETEKNİK ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş. Silahhane Cad. 59 Ralli Apt. Daire.3 Teşvikiye İstanbul Tel: 147 06 91